Co-funded by the European Union

MIST Projekts

Mikro galamērķu stiprināšana ilgtspējīgā tūrismā

ROKASGRĀMATA

PROJEKTA ĪSAIS APRAKSTS

AKRONĪMA NOSAUKUMS	**MIST** Mikro galamērķu stiprināšana ilgtspējīgā tūrismā
FINANSĒJUMA PROGRAMMA	ERASMUS+, 2.Pamatpasākums, Maza apjoma partnerība
ILGUMS	2024. gada janvāris - 2024. gada decembris
VISPĀRĒJAIS MĒRĶIS	MIST vispārējais mērķis ir veicināt zināšanu apmaiņu un spēju veidošanu tūrisma nozarē ieinteresēto pušu vidū visā Eiropā.
KONKRĒTIE MĒRĶI	Konkrētie mērķi ir šādi: 1. Veicināt mikro galamērķu ilgtspējīga tūrisma stratēģiju īstenošanu, kas nāktu par labu gan apmeklētājiem, gan vietējām kopienām. 2. Vairot izpratni un prasmes, kas saistītas ar ilgtspējīgu mikro galamērķu attīstību, gan politiķu, gan plānošanas speciālistu vidū. Šīs prasmes ietver visaptverošu izpratni par ietekmi, kādu uz ilgtspējīgu tūrismu mikro galamērķī kopumā atstāj lēmumi un politika, kas tur tiek īstenota. 3. Palielināt sabiedrības informētību par kopienas pieejām vietas veidošanā un mikro galamērķu attīstībā, proti, par jomu, kurā akadēmiskās zināšanas un pētījumi reti kad atbilst realitātei.
AKTIVITĀTES	• Labas prakses apkopošana un salīdzinošā novērtēšana • Starptautisks seminārs, lai veicinātu ilgtspējīgu un atbildīgu mikro galamērķu attīstību. • Rokasgrāmata, kurā apkopoti piemēri, kā veicināt ilgtspējīgu un atbildīgu mikro galamērķu attīstību.
VADOŠAIS PARTNERIS PARTNERI	Visit Halland (SE) SERN, SveDest (SE); Liepājas reģiona tūrisma informācijas birojs (LV); Kvarnera reģiona tūrisma pārvalde (HR)
MĀJAS LAPA	https://mist-project.eu/

SATURS

Par Mist 4.lpp.
MIST projekta partneri 5.lpp.
- Halandes lēne, Zviedrija 5.lpp.
- Kvarnera reģions, Horvātija 6.lpp.
- Liepāja, Latvija 6.lpp
- SERN un Borgotaro, Itālija 7.lpp.

Ievads 9.lpp.
1.aktivitāte - Fokusgrupas un šķirtnes analīze (GAP) 9.lpp.
I. Fokusgrupu kopsavilkums 9.lpp.
II. Šķirtnes analīzes (GAP) kopsavilkums 10.lpp.
III. MIST 1. aktivitātes galvenās atziņas un rezultāti 11.lpp.
- Halandes lēne 11.lpp.
- Kvarnera reģions 12.lpp.
- Liepāja 13.lpp.
- Borgotaro 14.lpp.

IV. Vispārēja informācija par projektu 15.lpp.
2.aktivitāte - Starptautisks seminārs 16.lpp.
Intervences jomas un labas prakses piemēru apkopošana 17.lpp.
Labākie piemēri 18.lpp.
- Halandes lēne 18.lpp.
- Kvarnera reģions 22.lpp.
- Liepāja 33.lpp.
- Borgotaro 36.lpp.

Ilgtspējīgas attīstības svarīgāko vajadzību apzināšana 41.lpp.
Secinājumi 42.lpp.
1. pielikums - Katra partnera atskaites par MIST vietējo semināru 43.lpp.

Projektu finansē Eiropas Savienība. Taču paustie atzinumi ir tikai un vienīgi autora(-u) pašu viedoklis, un tie ne vienmēr atspoguļo Eiropas Savienības vai Eiropas Izglītības un kultūras izpildaģentūras (EACEA) nostāju. Ne Eiropas Savienība, ne EACEA neuzņemas par tiem atbildību.
[Projekta numurs 2023-2-SE01-KA210-VET-000181128]

PAR MIST

Ceļošanai kļūstot arvien pieejamākai, arvien pamanāmāki klūst arī mikro galamērķi. Mikro galamērķi, ko definē kā nelielas, mazāk atpazīstamas vietas ar izteiktu tūrisma pievilcīgumu, apmeklētājiem piedāvā unikālus kultūras, dabas un vēstures objektus, kas bieži vien kontrastē ar populārajiem masu tūrisma galamērķiem. Tāpēc mikro galamērķi paver ievērojamu potenciālu vietējā tūrisma attīstībai un uzturēšanai. Tomēr tie arī ir pakļauti tūrisma negatīvajai ietekmei, jo ierobežotie resursi un zināšanas var kavēt centienus izveidot ilgtspējīgas tūrisma stratēģijas. Bez rūpīgas plānošanas mikro galamērķi nereti saskaras ar tādām problēmām kā pārmērīga sezonalitāte, svārstības starp pārlieku un nepietiekamu tūrismu, vides degradācija un kultūras komercializācija.

Projekta galvenais mērķis bija novērst zināšanu trūkumu par ilgtspējīgu tūrismu, izmantojot daudzveidīgu partneru grupas, tostarp pašvaldību, tūrisma organizāciju, kopienu pārstāvju, akadēmisko aprindu, pašvaldības un valsts sektora, pieredzi un resursus, lai izveidotu ilgtspējīgas attīstības sistēmu tieši mikro galamērķiem. Halandes lēne uzņēmās vadošā partnera lomu, piedaloties partneriem no Svensk Destinationsutveckling AB, SIA Liepājas Reģiona Tūrisma Informācijas Birojs, SERN (Sweden Emilia Romagna Network) un Turstička zajednica Primorsko-goranske županije.

Šo partneru sadarbības rezultātā tapa šī rokasgrāmata, kurā ir apkopota labākā prakse no vairākiem pasākumiem, piemēram, no veiksmīgu stratēģiju salīdzinošās novērtēšanas un starptautiskā semināra Zviedrijā.

Rokasgrāmata ir izstrādāta, lai atbalstītu mikro galamērķu ilgtspējīgas attīstības stratēģijas, iepazīstinot ar efektīvām pieejām tādu kopīgu problēmu risināšanai kā sezonālo svārstību pārvarēšana, kultūras integritātes veicināšana un vietējās vides aizsardzība.

MIST PROJEKTA PARTNERI

Halandes lēne, Zviedrija

"Visit Halland" ir Halandes lēnes tūrisma departaments. Halande ir apgabals, kas atrodas Zviedrijas dienvidrietumu piekrastē. Tajā ietilpst sešas pašvaldības un aptuveni 350 000 iedzīvotāju. Halande kā galamērķis ir slavena ar savu skaisto piekrastes ainavu kopā ar mazākām piekrastes pilsētām, kas apvienojumā ar iekšzemes teritoriju piedāvā daudzveidīgu pieredzi nelielā platībā. Lai attīstītu tūrisma nozari šajā reģionā, departaments cieši sadarbojas ar Halandes vietējām pašvaldībām un uzņēmumiem. Halandes darbs ir fokusēts uz starptautisku skatījumu un galvenokārt tiek veikts mārketinga, analīzes, kompetenču attīstības un galamērķa attīstības jomās. Organizācijas vīzija ir attīstīt Halandi par ilgtspējīgu galamērķi ar pieejamu un pievilcīgu piedāvājumu apmeklētājiem visa gada garumā. Mērķis ir līdz 2030. gadam ilgtspējīgi dubultot starptautisko apmeklētāju skaitu un pastāvīgi atrasties starp pieciem apmeklētākajiem Zviedrijas reģioniem. Projektā iesaistītie mikro galamērķi ir šādi:

- Mikro galamērķis Våxtorp/Hasslöv/Hallandsåsen, kas atrodas Halandes lēnes dienvidos, iekšzemē.
- Mikro galamērķis Grötvik, kas atrodas piekrastē Halandes dienvidos.
- Mikro galamērķis Simlångsdalen, kas atrodas Halandes dienvidu daļas iekšzemē.
- Mikro galamērķis Unnaryd, kas atrodas Halandes lēnes vidusdaļā, iekšzemē.
- Mikro galamērķis Glommen, kas atrodas Halandes piekrastē, lēnes vidusdaļā.
- Mikro galamērķis Åkulla bokskogar, kas atrodas Halandes vidusdaļas iekšzemē.
- Mikro galamērķis NorrOmVarberg, kas atrodas Halandes ziemeļu daļas iekšzemē.
- Mikro galamērķis Gottskär, kas atrodas Halandes ziemeļu piekrastē.

Kvarnera rēģions, Horvātija

Kvarnera reģiona Tūrisma pārvalde ir Kvarnera reģiona tūrisma departaments Horvātijā. Kvarnera reģions Horvātijā, kurā dzīvo aptuveni 300 000 iedzīvotāju, apvieno piekrastes skaistumu, burvīgas salas, tādas kā Krka un Lošiņa, un krāšņus parkus, tādus kā Risņakas nacionālais parks. Šis reģions ir pazīstams ar savām vēsturiskajām pilsētām, piemēram, Rijeku un Opatiju, un piedāvā bagātu kultūras mantojumu un Austroungārijas arhitektūru. Tūristi var baudīt atpūtu neskartajās pludmalēs, burāšanu, pārgājienus un spa tūrismu luksusa kūrortos. Reģions ir arī gardēžu paradīze, kas piedāvā svaigas jūras veltes, olīveļļu un vietējos vīnus. Kvarnera reģiona Vidusjūras šarms un Alpu klimata mijiedarbība padara to par lielisku atpūtas un piedzīvojumu vietu. Kvarnera reģiona Tūrisma pārvaldes darbība galvenokārt ir vērsta uz vispārējo nosacījumu uzlabošanu attiecībā uz tūristu uzturēšanos reģionā, vietējo tūrisma produktu popularizēšanu, izpratnes veicināšanu par tūrisma ekonomiskās, sociālās un citas ietekmes nozīmi, kā arī par visu tūrisma produkta elementu saglabāšanas un uzlabošanas nepieciešamību un nozīmi, īpašu uzmanību pievēršot vides aizsardzībai.

Pilsētas Mošćenička Draga un Crikvenica ir divi izvēlētas par mikro galamērķiem, kas atrodas Kvarnera reģionā. Mošćenička Draga ir maza, burvīga piejūras pašvaldība ar aptuveni 1500 iedzīvotājiem, kas pazīstama ar savām oļu pludmalēm un bagātīgo zvejniecības mantojumu. Crikvenicā savukārt dzīvo ap 10 000 iedzīvotāji, pilsētiņa var lepoties ar bagātu vēsturi un savām smilšainajām pludmalēm, veselības tūrismu un ģimenēm draudzīgām aktivitātēm. Abi galamērķi izceļ reģiona dabas skaistumu un kultūras mantojumu.

Liepāja, Latvija

Liepāja ir trešā lielākā Latvijas un desmitā lielākā Baltijas valstu pilsēta, ko par savām mājām, darba un mācību vietu ir izvēlējušies ap 70 000 cilvēku. Tā ir mūsdienīga pilsēta, kas apvieno pasaules vērienu ar nelielai pilsētai raksturīgajām ērtībām.

Liepāja ir iecienīts tūrisma galamērķis, kas vilina ar tās daudziem unikālajiem apskates objektiem un apbur ar kultūras un arhitektūras pērlēm bagāto pilsētas centru, kā arī valdzina ar plašo pludmali, kur īpašas sajūtas rada neparasti baltās

un smalkās smiltis. Neskatoties uz pilsētas kompaktumu, tā apvieno visu, kas nepieciešams pilnvērtīgai un atmiņā paliekošai atpūtai.
Liepāja ir bagāta ar kultūras, mākslas un sporta tradīcijām. Visu gadu šeit norisinās daudzveidīgi pasākumi ikviena gaumei – sākot no vietējo mākslinieku izstādēm, beidzot ar starptautiski zināmu mākslinieku performancēm, no klasiskās mūzikas koncertiem līdz grandiozam pludmales festivālam, no amatieru sporta sacensībām līdz Eiropas čempionātiem.

SERN un Borgotaro, Itālija

Zviedrijas Emīlijas-Romanjas tīkls (SERN) ir bezpeļņas organizācija, ko 2005. gadā izveidoja zviedru un itāļu uzņēmēji ar mērķi veicināt ziemeļu un dienvidu sadarbību starp Itāliju un Zviedriju. Tā apvieno vairāk nekā 60 biedrus, galvenokārt vietējos un reģionālos publiskā sektora pārstāvjus, kas sadarbojas, lai izveidotu digitalizētākas, videi draudzīgākas, ilgtspējīgākas un iekļaujošākas kopienas. SERN ir daudzlīmeņu tīkls, jo tā darbība aptver vairākas politikas jomas un tajā iesaistīti dažādi pārvaldības līmeņi, kā arī dažāda veida dalībnieki (gan privāti uzņēmumi, gan valsts iestādes), piemēram, izglītības iestādes, kooperatīvi un NVO. Gadu gaitā SERN ir guvis plašu pieredzi darbā ilgtspējīga tūrisma jomā, veiksmīgi īstenojot projektus, kas vērsti uz Eiropas pašvaldību pievilcības un konkurētspējas uzlabošanu tūrisma jomā.

Šajā projektā SERN nolēma pievērsties Borgotaro pašvaldības mikro galamērķim, kas arī ir MIST projekta asociētais partneris. Borgotaro pašvaldības dalība MIST projektā ir būtiska, jo tā ļauj aktualizēt un pārdomāt tūrisma ietekmi mikro galamērķa līmenī, uzsverot teritorijas stiprās puses, lai tās saglabātu un vēl vairāk stiprinātu, kā arī apzināt kritiskās problēmas un iespējamos risinājumus, kas nepieciešami, lai dinamiski un savlaicīgi mainītu situāciju tūrisma nozarē, ņemot vērā jaunās tirgus prasības.

Borgo Val di Taro pašvaldība, kurā dzīvo 6 783 iedzīvotāji, var lepoties ar vairākām ievērojamām vērtībām, kas gadu gaitā ir kļuvušas arvien aktuālākas tūristu acīs. Ārkārtīgi nozīmīgs ir gastronomiskais mantojums, kas iekļauts vēl plašākā un nozīmīgākā reklāmas kontekstā, ja mēs runājam par Parmas provinci kā tādu. Teritorija ar nesteidzīgu dzīves ritmu, kas ģeogrāfiski atrodas trīs ļoti pievilcīgu reģionu - Ligūrijas, Toskānas un Emīlijas-Romanjas, tuvumā. Faktiski, pateicoties ģeogrāfiskajam stāvoklim un bagātai dabas un bioloģiskās daudzveidības teritorijai, pašvaldība vienmēr ir bijusi orientēta uz tūrisma attīstību. Pateicoties “Indicazione Geografica Protetta” jeb IGP (“Aizsargāta ģeogrāfiskās izcelsmes norāde” - AĢIN) sertificētai baraviku sugai, kas ir galvenais ekonomikas un tūrisma virzītājspēks, Borgotaro katru gadu rīko starptautiski pazīstamu un šajā nozarē galveno izstādi "Porcini Mushroom Fair" ("Baraviku gadatirgus").

IEVADS

Tūrisms ir viena no visstraujāk augošajām nozarēm pasaulē un nozīmīgs ārvalstu pieredzes apmaņas un nodarbinātības avots, turklāt tas ir cieši saistīts ar daudzu valstu sociālo, ekonomisko un vides labklājību. Pasaules Tūrisma organizācija (UNWTO) definē ilgtspējīgu tūrismu kā "tūrismu, kurā pilnībā ņemta vērā tā pašreizējā un turpmākā ekonomiskā, sociālā un vides ietekme, ņemot vērā apmeklētāju, nozares, vides un uzņēmēju kopienu vajadzības". Mikro galamērķi - lielāka galamērķa mazākas daļas - atbilst UNWTO aprakstam, bet reti atbilst galamērķa vietējās pārvaldības struktūrai. UNWTO mērķu ieviešana tūrisma vidē ir vērsta uz nacionālo līmeni, tomēr tieši mikro galamērķu tūrisma ietekme uz vietējo kopienu ir visaktuālākā. Tūrisma pozitīvā un negatīvā ietekme ir atkarīga no līdzsvara, un, kamēr šis līdzsvars nebūs iekļauts pārvaldības struktūrā, pastāvēs neatrisinātas vietējā līmeņa problēmas.

Ilgtspējīgi centieni mikro galamērķu līmenī tieši ietekmē dzīvi vietējās kopienās un var pozitīvi vai negatīvi ietekmēt daudzus globālos ilgtspējības mērķus. Tūrisms var sniegt ekonomiskās un kultūras apmaiņas iespējas, bet vienlaikus var arī radīt ekonomisko spriedzi, vājināt vietējo kopienu un negatīvi ietekmēt vidi.

Ja tūrismu iedomājaties kā svarus, uz kuru abām pusēm mēs noliekam lielus atsvarus, lai līdzsvarotu reģionālo tūrismu, tad mikro galamērķu līmenī šie svari ir daudz mazāki, un ar šiem svariem - mikro galamērķa kapacitāti - ir jārīkojas daudz filigrānāk. Pārāk daudz labumu var radīt neatgriezenisku kaitējumu. No otras puses, tūrisms var palīdzēt izcelt vietējās tradīcijas, stiprināt vietējās pārtikas nozares un noturību, ja vien vietējā pārvaldes sistēma spēj apzināt un risināt mikro galamērķu problēmas.

1.aktivitāte - Fokusgrupas un šķirtnes analīze (GAP)

1. FOKUSGRUPAS TIKŠANĀS UN KOPSAVILKUMS

Pirmā aktivitāte MIST projektā bija vietējās fokusgrupas semināru īstenošana kopā ar galvenajām ieinteresētajām pusēm vietējā tūrisma ekosistēmā.

Fokusgrupu tikšanās, kas notika vietējā līmenī, galvenais mērķis bija ar vietējo ieinteresēto pušu palīdzību apzināt problēmas, ar kurām saskaras katrs mikro galamērķis ilgtspējīga tūrisma attīstības jomā. Turklāt fokusgrupu tikšanām bija izšķiroša nozīme, lai salīdzinoši novērtētu labāko praksi gan jau izveidoto, gan topošo mikro galamērķu ilgtspējīgai attīstībai no iesaistīto dalībnieku vidus.

Šajā procesā tika apkopota un apzināta piemērotākā prakse, ko varētu pielāgot citos Eiropas reģionos un ko vēlāk varētu iekļaut nobeiguma rokasgrāmatā.

Fokusgrupu tikšanās notika vasarā no 2024. gada jūlija līdz septembrim, klātienē vai tiešsaistē, kā arī veicot individuālas intervijas ar vietējām ieinteresētajām pusēm atkarībā no partneru vēlmēm.
Fokusgrupas laikā katrs partneris centās sniegt kolektīvas atbildes uz šādiem Svedest izstrādātajiem pamatjautājumiem:

1. *Kas ir labākais mūsu mikro galamērķī?*
2. *Kā tūrisms ietekmē ikdienas dzīvi mūsu mikro galamērķī?*
3. *Ar kādām problēmām jūs saskaraties savā mikro galamērķī?*
4. *Aprakstiet kāda izaicinājuma risinājumu, ar kuru jūs lepojaties.*

Vietējās fokusgrupās iegūtie rezultāti ir apkopoti un iekļauti šīs rokasgrāmatas 1. pielikumā.

II. ŠĶIRTNES ANALĪZES (GAP) KOPSAVILKUMS

Veicot padziļinātu analīzi, projekta partneri ir apzinājuši konkrētas nepilnības savās zināšanās, trūkstošās vajadzības un iespējamās uzlabojumu jomas katrā mikro galamērķī. Šis novērtējums veido pamatu individuāli pielāgotiem pasākumiem, kuru mērķis ir novērst šos trūkumus, nodrošinot, ka katrs partneris var maksimāli palielināt savu ietekmi un veicināt projekta vispārējos panākumus. Novēršot šos trūkumus, partneri centās izveidot vienotu pieeju, kas veicina izaugsmi, sadarbību un kopīgu mērķu sasniegšanu visā MIST tīklā.

MIST projekta ietvaros veiktās šķirtnes (jeb GAP) analīzes dalībnieki ir **reģionālās iestādes**, kas bieži vien atbild par vispārējo politiku, finansējumu un starppašvaldību koordināciju ilgtspējīga tūrisma iniciatīvām; **pašvaldības**, kas ir tieši atbildīgas par vietējo infrastruktūru, kopienu iesaisti un tūrisma integrāciju ar pašvaldību pakalpojumiem; un **galamērķa pārvaldības organizācijas (GPO),** kas koncentrējas uz galamērķa pārvaldību, mārketingu, zīmola attīstību, tūrisma stratēģiju un attiecību veidošanu, bieži vien cieši sadarbojoties ar vietējiem uzņēmumiem un kopienu grupām.

Katrs no iepriekš minētajiem dalībniekiem saskaras ar atšķirīgām nepilnībām pašreizējā praksē un stratēģijās ilgtspējīga tūrisma jomā. Reģionos ir ierobežota politikas pamatnostādņu saderība starp pašvaldībām, kas noved pie sadrumstalotām ilgtspējīga tūrisma stratēģijām.

Tiem ir vajadzīga koordinēta sistēma, lai atbalstītu ilgtspējīgu praksi visās pašvaldībās, kā arī datu vākšana informētības nodrošināšanai.
Pašvaldībām, savukārt, ir grūtības koordinēt dažādus departamentus lai panāktu līdzsvarotus risinājumus tūrisma jomā, ņemot vērā vietējās vajadzības. Tām nepieciešama apmācība par ilgtspējīga tūrisma ietekmi un metodēm, kā integrēt tūrismu pašvaldību attīstības plānos, neapdraudot iedzīvotāju dzīves kvalitāti.
Visbeidzot, galamērķu pārvaldības organizācijām (GPO) ir ierobežoti resursi, lai atbalstītu visus ilgtspējīga tūrisma aspektus, jo īpaši darbam mikro galamērķa līmenī, sevišķi runājot par mārketingu un ieinteresēto pušu iesaisti. Tām ir nepieciešams atbalsts sabiedrības informēšanai un finansējums, lai veidotu kapacitāti ilgtspējīga tūrisma prakses iekšējai popularizēšanai un attīstībai, vienlaikus rūpējoties arī par mikro galamērķu jaudu.

III. MIST 1. AKTIVITĀTES GALVENĀS ATZIŅAS UN REZULTĀTI

Zemāk tekstā sniegtas galvenās atziņas un salīdzinājumi, kas iegūti no šķirtnes analīzes un vietējo fokusgrupu tiksānām attiecībā uz katru projekta partneri.

HALANDES LĒNE

Galvenās atziņas

Halandē uzsvars tiek likts uz vietējo iedzīvotāju, uz ilgtermiņa mikro galamērķu attīstību. Izaicinājumi saistās ar tūrisma kā zemas prioritātes nozares uztveri un starpdepartamentu koordināciju pašvaldībās. Prioritātes ir arī ilgtspējīga, uz kopienu orientēta tūrisma veicināšana un reģionālās lomas līdzsvarošana ar vietējo autonomiju.
Tāpēc **Halandē** tika identificētas šādas nepilnības:

- **Zema tūrisma prioritāte pašvaldību plānos:** Pašvaldību plānošanā tūrisms bieži tiek uzskatīts par sekundāru nozari, koncentrējoties uz citām attīstības jomām. Tas rada nepietiekamus ilgtermiņa ieguldījumus un resursu piešķiršanu, ierobežojot tūrisma izaugsmi un tā potenciālo ekonomisko ietekmi uz reģionu. Tas īpaši attiecas uz mikro galamērķiem, kur pašvaldībai ir grūti attaisnot īpašu uzmanību atsevišķām tās teritorijas daļām.
- **Iekšējā komunikācija un koordinācija:** Halandē ir grūtības saskaņot dažādu pašvaldības struktūrvienību darbību tūrisma mērķu sasniegšanā. Pretrunīgas prioritātes vai sadarbības trūkums starp departamentiem var aizkavēt vai apgrūtināt ilgtspējīga tūrisma iniciatīvu īstenošanu, samazinot centienu efektivitāti izveidot saskaņotu tūrisma stratēģiju.
- **Izaicinājumi demonstrēt tūrisma vērtību:** Halandei ir grūtības parādīt tūrisma vērtību iedzīvotājiem un vietējiem lēmumpieņēmējiem, un tas rada ierobežotu sabiedrības atbalstu un priekšstatu, ka tūrisms nav tik svarīga nozare. Bez kopienas piekrišanas ilgtspējīga tūrisma iniciatīvām var trūkt sociālā pamata, kas nepieciešams ilgtermiņa panākumiem.
-

- **Ilgtermiņa atbalsts vietējam tūrismam:** Daudzus Halandes tūrisma projektus finansē īstermiņā, un tas neatbilst mikro galamērķu ilgtermiņa vajadzībām. Vietējām tūrisma iniciatīvām ir nepieciešams pastāvīgs, pieaugošs atbalsts, un stabila finansējuma trūkums traucē šo projektu nepārtrauktību, ierobežojot to potenciālu veicināt ilgtspējīgu attīstību.

Halandes unikālās mikro galamērķu iezīmes: Halandē ir reģionāla pieeja, kurā atbalsts mikro galamērķiem attiecas tikai uz to identitātes noteikšanu un palīdzību, lai piesaistītu apmeklētājus, kas meklē autentiskumu.

Līdzības ar citiem partneriem: Problēmas ar ilgtspējību, kopienas iesaisti un ilgtermiņa resursu trūkumu mikro-galamērķu attīstībai.

KVARNERA REĢIONS

Galvenās atziņas

Pārslogotība tūrisma sezonas laikā, ietekme uz vidi un "apartmentizācija" (mājokļu pārveidošana par tūristu īres namiem) ir galvenās problēmas. Dažas pilsētas saskaras ar problēmām, kas saistītas ar ierobežotu ieinteresēto pušu iesaisti un stratēģijas īstenošanu. Veiksmīga ilgtspējīga prakse ietver atkritumu samazināšanu un videi draudzīga transporta iniciatīvas.

Tāpēc **Kvarnerā** tika konstatētas šādas nepilnības:

- **Pārslogotība tūrisma sezonas laikā:** Lielais apmeklētāju pieplūdums vasaras sezonā pārslogo vietējo infrastruktūru, radot sastrēgumus, pārmērīgu resursu izmantošanu un apgrūtinot tādus sabiedriskos pakalpojumus kā atkritumu apsaimniekošana un ūdensapgāde. Tas ietekmē iedzīvotāju dzīves kvalitāti un pasliktina viesu pieredzi, radot risku, ka galamērķi var uztvert negatīvi.
- **Ietekmes uz vidi kontrole:** Kvarnera reģionam ir grūtības ar tūrisma radītās vides degradācijas pārvaldību, jo īpaši jutīgās dabas teritorijās. Starp problēmām ir piesārņojums, bioloģiskās daudzveidības samazināšanās un ainavu postījumi. Ierobežoti resursi un aizsardzības pasākumi traucē mazināt šo negatīvo ietekmi, tādejādi apdraudot dabas objektu, kas piesaista apmeklētājus, ilgtspēju.
- **Mājokļu "apartmentizācija":** Daudzas dzīvojamās platības tiek pārveidotas par īstermiņa īres mājokļiem, tādējādi samazinot mājokļu pieejamību par pieņemamām cenām vietējiem iedzīvotājiem. Šī tendence arī grauj kopienas saliedētību un rada konfliktus starp iedzīvotājiem un tūrisma operatoriem, jo vietējie iedzīvotāji var sajusties izstumti tūristu pieplūduma dēļ.
-

- **Koordinācija starp pašvaldībām:** Katrai Kvarnera reģiona pilsētai un pašvaldībai ir sava pieeja tūrisma pārvaldībai, kas rada sadrumstalotu attīstību un pretrunīgu apmeklētāju pieredzi. Ja nav saskaņotas stratēģijas, ilgtspējīgas attīstības centieni ir mazāk efektīvi un var kavēt reģionālās sinerģijas iespējas.

Unikālas Kvarnera mikro galamērķa iezīmes: Koncentrēšanās uz ilgtspējības projektiem, piemēram, bezatkritumu un e-mobilitātes projektiem, un vietējās kultūras saglabāšanu tūrisma radītās slodzes apstākļos.

Līdzības ar citiem partneriem: Izaicinājumi, kas saistīti ar liela apmeklētāju skaita, ilgtspējīga tūrisma un koordinācijas starp ieinteresētajām pusēm pārvaldību.

LIEPĀJA

Galvenās atziņas

Visi iesaistītie dalībnieki novērtē attīstīto kultūras dzīvi un dzīvīgu atmosfēru. Galvenie izaicinājumi ir sezonalitāte, koordinācija starp tūrisma pakalpojumu sniedzējiem un ilgtspējīgs transports. Bažas rada arī nesakārtotais dzīvokļu īres tirgus. Ieinteresētās puses uzsvēra nepieciešamību pēc savstarpēji saskaņotiem tūrisma pakalpojumu komplektiem un vienotas pieejas, lai palielinātu ārpussezonas apmeklētību.

Tāpēc **Liepājā** tika konstatētas šādas nepilnības:

- **Atkarība no sezonalitātes:** Galamērķis lielā mērā ir atkarīgs no vasaras tūrisma, kā rezultātā apmeklētāju skaits rudenī, ziemā un pavasarī ir zems. Tas rada ekonomisko nestabilitāti un ierobežo nodarbinātības iespējas visa gada garumā, jo daudzi tūrisma uzņēmumi nespēj uzturēt savu darbību ārpus aktīvās sezonas.
- **Ieinteresēto pušu sadarbība is sadrumstalota:** Tūrisma uzņēmēji un kultūras iestādes Liepājā bieži darbojas neatkarīgi, trūkst vienotas pieejas tūrisma attīstībai. Šī plaisa mazina galamērķa mārketinga efektivitāti un ierobežo iespējas izveidot koordinētu sadarbību, kas varētu piesaistīt un noturēt vairāk apmeklētāju.
- **Nesakārtotais naktsmītņu tirgus:** Neoficiāla mājokļu izīrēšana (piemēram, Airbnb) rada negodīgu konkurenci licencētiem izmitināšanas pakalpojumu sniedzējiem, apgrūtinot kvalitātes standartu un normatīvo prasību ievērošanu. Šis neregulētais tirgus ietekmē arī mājokļu pieejamību iedzīvotājiem, izraisot spriedzi starp vietējiem iedzīvotājiem un tūristiem.
- **Ilgtspējīga transporta iespējas:** Liepājā ir ierobežotas ilgtspējīga transporta alternatīvas (piemēram, videi draudzīgs sabiedriskais transports), kas mazina to apmeklētāju iespējas, kuri dod priekšroku videi draudzīgam sabiedriskajam transportam. Šī nepilnība ne tikai ietekmē pieejamību, bet arī ierobežo galamērķa pievilcību videi draudzīgu ceļotāju vidū.

Unikālas Liepājas mikro galamērķa iezīmes: daudzveidīgs kultūras piedāvājums un vēsturiski mūsdienīga pilsētas ainava. Sezonalitāte un sadrumstalotā sadarbība starp ieinteresētajām pusēm rada zināmus izaicinājumus.
Līdzības ar citiem partneriem: Sezonalitātes un transporta problēmas, kā arī vēlme veicināt tūrismu ārpus aktīvās sezonas.

BORGOTARO

Galvenās atziņas
Šis mikro galamērķis ir pakļauts sezonālam un t.s. "*ātrīšu tūristiem*" jeb ļoti īsā laika uzturēšanās tūrismam, jo īpaši sēņošanas tūristu vidū. Galvenie mērķi ir dažādot tūrisma piedāvājumus visa gada garumā un uzlabot vietējo uzņēmēju sadarbību. Uzsvars uz vietējo kultūras un dabas bagātību izmantošanu, piemēram, Ekomuzeja izveide, lai paplašinātu apmeklētāju iesaisti.

Tāpēc **Borgotaro** tika konstatētas šādas nepilnības:

- **Sezonālais "ātrīšu" tūrisms:** Borgotaro piesaista tūristus galvenokārt sēņošanas sezonas laikā, bieži vien uz īsu vienas dienas apmeklējumu. Šāds īslaicīgs tūrisms ierobežo vietējo uzņēmumu ekonomiskos ieguvumus, jo apmeklētāji nepaliek pietiekami ilgi, lai izmantotu citas atrakcijas vai pakalpojumus, tādējādi samazinot galamērķa kopējos ieņēmumus.
- **Sadarbība ar vietējiem uzņēmējiem:** Trūkst partnerības un sadarbības tīklu starp tūrisma operatoriem, vietējiem uzņēmumiem un pašvaldību, kas apgrūtina visaptverošu tūrisma pakalpojumu sniegšanu apmeklētājiem. Šis trūkums ierobežo tūrisma potenciālu radīt saskaņotu un saistošu piedāvājumu, kas veicina ilgāku uzturēšanos un atkārtotus apmeklējumus.
- **Nepietiekami izmantoti kultūras resursi:** Borgotaro ir vērtīgas kultūras un dabas bagātības (piemēram, bioloģiskā daudzveidība un vietējais mantojums), tomēr tās nav pilnībā integrētas tūrisma piedāvājumā. Šo vērtību ierobežota popularizēšana un izmantošana nozīmē, ka galamērķis neizmanto savu potenciālu un iespējas dažādot piedāvājumus un uzrunāt plašāku auditoriju.
- **Ierobežota digitālā klātbūtne:** Nepietiekami ieguldījumi digitālajā mārketingā un popularizēšanā ierobežo galamērķa atpazīstamību potenciālo apmeklētāju acīs, jo īpaši attiecībā uz unikālu pieredzi un piedzīvojumiem ārpus aktīvās sezonas. Šī nepietiekamā digitālā iesaiste mazina konkurētspēju tūrisma tirgū un ierobežo informētību par to, ko Borgotaro var piedāvāt ārpus sezonālajām atrakcijām.

Unikālas Borgotaro mikro galamērķa iezīmes: īpaša uzmanība pievērsta "sēņu tūrismam" un stratēģijām, lai to pārvērstu par viesošanos ar nakšņošanu. Nesenie uzlabojumi pašvaldību sadarbībā un festivālu rīkošanā.

Līdzības ar citiem partneriem: Sezonalitātes problēmas, vajadzība pēc ieinteresēto pušu sadarbības un koncentrēšanās uz ilgtspējīga tūrisma praksi.

IV. VISPĀRĒJA INFORMĀCIJA PAR PROJEKTU

LĪDZĪBAS STARP PARTNERIEM

- **Sezonalitāte:** Visi galamērķi cīnās ar tūrisma plūsmu ārpus aktīvās sezonas, tāpēc ir nepieciešamas stratēģijas, lai piesaistītu apmeklētājus visa gada garumā.
- **Ilgtspējīgi risinājumi:** Kopīga uzmanība ilgtspējībai, tostarp ietekmes uz vidi samazināšanai un videi draudzīga transporta popularizēšanai.
- **Sadarbība:** Uzsvars uz ieinteresēto pušu koordināciju un zināšanu apmaiņu starp reģioniem.
- **Kultūras identitāte un vietējā līdzdalība:** Partneri ir vienisprātis par to, cik svarīgi ir saglabāt un veicināt vietējo kultūru, lai uzlabotu apmeklētāju pieredzi.

ĪPAŠIE IZAICINĀJUMI

- **Apartmentizācija Kvarnerā un Liepājā:** Mājokļu pārveidošana tūrisma vajadzībām ir īpaši aktuāla problēma šajos reģionos, ietekmējot vietējo mājokļu cenas un pieejamību.
- **Specifiskie tūrisma veidi:** Īpaši tūrisma veidi visos mikro galamērķos, pat viena reģiona robežās, sagādā atšķirīgus izaicinājumus un iespējas sasaistīt tūrismu ar vietas attīstību.

KOPSAVILKUMS AR NEPILNĪBĀM, KAS IR KOPĪGAS STARP PARTNERIEM

Šajā sadaļā ir apkopoti kopīgie trūkumi, kas konstatēti visiem partneriem, uzsverot galvenās jomas, kurās nepieciešama ciešāka sadarbība un uzlabojumi, lai sasniegtu kopīgos mērķus.

- **Sezonalitāte:** Katrs partneris cīnās ar izteikti sezonālo tūrismu, kas izraisa ekonomisko nestabilitāti un nepietiekamu vietējo resursu izmantošanu ārpus pīķa sezonas. Tas ietekmē darbavietu, pakalpojumu un uzņēmējdarbības ilgtspēju katrā galamērķī.
- **Uzņemšanas kapacitāte:** Ja netiek veikti atbilstoši pasākumi dabas resursu aizsardzībai un tūrisma sociālās un vides ietekmes pārvaldībai, partneri riskē iznīcināt savus unikālos nelielos resursus, piemēram, vietējo kultūru un bioloģisko daudzveidību, kas bieži ir tūrisma pievilcības pamatā.
- **Ieinteresēto pušu koordinācija:** Sadrumstalotā sadarbība starp ieinteresētajām pusēm ierobežo kopējo galamērķa attīstības potenciālu. Koordinācijas trūkumi kavē centienus radīt saskaņotu tūrisma pieredzi un ilgtspējīgu praksi.
- **Kopienas iesaiste:** Vietējo kopienu iesaiste un līdzdalība tūrisma plānošanā bieži ir ierobežota. Šis trūkums ietekmē vietējo kopienu darbību un var izraisīt pretestību, samazinot tūrisma ilgtermiņa dzīvotspēju.
- **Mārketings un zīmolvedība:** Nepietiekami mārketinga resursi un sadrumstaloti zīmolvedības pasākumi traucē mikro galamērķiem izcelties, jo īpaši, ja tie konkurē ar lielākiem galamērķiem. Ierobežota digitālā klātbūtne un atpazīstama zīmola trūkums mazina spēju piesaistīt dažādus apmeklētāju segmentus, taču vienlaikus mazina arī risku, ka šie galamērķi varētu saskarties ar uzņemšanas kapacitātes problēmām.

2.aktivitāte - Starptautisks seminārs

No 15. līdz 17. oktobrim "Visit Halland" rīkoja starptautisku semināru Halmstadē. Tas bija otrais no diviem MIST projekta pasākumiem. Trīs dienu semināra mērķis bija veicināt ilgtspējīgu un atbildīgu mikro galamērķu attīstību, organizējot prezentācijas, diskusijas un daloties zināšanās, kompetencē un pieredzē starp iesaistītajiem partneriem. Seminārā piedalījās visi projektā iesaistītie partneri, t.i., SERN, SveDest, Liepājas reģiona tūrisma informācijas birojs, Kvarnera reģiona tūrisma pārvalde un Visit Halland, kas ir projekta vadošais partneris un semināra rīkotājs. Turklāt tikšanās piedalījās arī Halandes lēnes vietējie pārstāvji, kuri iepazīstināja ar savu praksi, lai padarītu mikro galamērķi ilgtspējīgu.
Pasākuma laikā notiks 2-dienu seminārs, kura dalībnieki apmainījās pieredzē, kas gūta iepriekšējos semināros un diskusijās. Ciešā dialogā dalībnieki pētīja galamērķu attīstības veiksmes faktorus un izaicinājumus. Vēl viens seminārs notika ar mērķi uzlabot izpratni un veicināt pieredzes apmaiņu par mikro galamērķu un vietu attīstību. Dalībnieki apmainījās ar pieredzi un labākajiem piemēriem, veicinot sadarbību un stiprinot ilgtspējīgas vietu attīstības stratēģijas.
Ņemot vērā atziņas, kas gūtas 1. aktivitātē, GAP analīzē un diskusijās starp partneriem, trīs dienu pasākumā Hālandē tika izvirzīti 3 perspektīvākie virzieni, ko izmantot šajā reizē.

- **Kartēšana un tīklošanās:** Sadarbības telpas veicināšana, lai partneri varētu apmainīties ar atziņām par kopīgiem jautājumiem, kas palīdzēs katram izprast trūkumus un efektīvus risinājumus.
- **Uz datiem balstītas idejas tūrismam:** Apsvērt datu vākšanu par apmeklētāju paradumiem, jo īpaši ārpus sezonas, lai pamatotu stratēģijas un novērtētu panākumus, un dalīties ar šīm atziņām.
- **Dalīšanās ar labo praksi:** Visu partneru prezentācijas, kurās sniegts plašāks ieskats par mikro galamērķu kontekstu un izaicinājumiem. Gan līdzības, gan specifikās īpatnības, kas dotu partneriem iespēju pārdomāt savu rīcību, redzot citu darbu.

Intervences jomas un labas prakses piemēru apkopošana

Pamatojoties uz Halandes seminārā gūtajām atziņām, partneri ir identificējuši vismaz desmit intervences jomas, kurās mikro galamērķu pārstāvjiem ir nepieciešams mērķtiecīgs atbalsts. Šīs jomas atspoguļo būtiskus ilgtspējīgas attīstības, efektīvas pārvaldības un kopienas iesaistes aspektus, kas ir MIST

partneru panākumu priekšnoteikums. Šo jautājumu risināšana ne tikai stiprinās atsevišķu ieinteresēto pušu spējas, bet arī veicinās mikro galamērķu vispārējo noturību un pievilcību.
Galvenās identificētās intervenču jomas ir šādas:

1 **MIKRO GALAMĒRĶU PĀRVALDĪBA**
Veidi, kā pārvaldīt mikro galamērķi un mijiedarboties ar ieinteresētajām pusēm tādā līmenī, kur pārvaldes modeļi nedarbojas.

2 **SEZONALITĀTES PĀRVALDĪBA**
Stratēģijas tūristu piesaistei visa gada garumā, mazinot atkarību no pīķa sezonas.

3 **KOPIENAS IESAISTE**
Lielāka vietējo kopienu iesaistīšana lēmumu pieņemšanā, lai saglabātu kultūras integritāti un veicinātu vietējo atbalstu.

4 **IEINTERESĒTO PUŠU SADARBĪBA**
Uzlabota koordinācija starp vietējiem partneriem, lai vienādotu tūrisma stratēģijas un piedāvājumus.

5 **ILGTSPĒJĪGS TRANSPORTS**
Videi draudzīgu transporta risinājumu attīstība, lai risinātu "pēdējās jūdzes" problēmas, samazinātu ogļskābās gāzes emisijas un atbalstītu pieejamību.

6 **IETEKMES UZ VIDI SAMAZINĀŠANA**
Atkritumu apsaimniekošanas, ūdens taupīšanas un piesārņojuma kontroles pasākumu īstenošana.

7 **FINANSĒJUMS UN RESURSI**
Finansiāls atbalsts un resursi ilgtspējīgu tūrisma risinājumu īstenošanai, jo īpaši lauku vai mazākos galamērķos.

8 **TŪRISMA DAŽĀDOŠANA**
Tūrisma produktu paplašināšana, iekļaujot ne tikai ļoti pieprasītas aktivitātes, bet arī kultūras un apskates objektus, kas nav saistīti ar aktīvu sezonu.

9 **ZINĀŠANU UN SPĒJU PILNVEIDOŠANA**
Ieinteresēto pušu izglītošana par ilgtspējīga tūrisma praksi un stratēģisko plānošanu.

10 **DIGITĀLĀ MĀRKETINGA UN ZĪMOLA VEIDOŠANA**
Palīdzība zīmola veidošanā, digitālā iesaiste un mikro galamērķu popularizēšana konkurētspējīgā tirgū.

Identificēt un aprakstīt vismaz 2 labas prakses piemērus no katra partnera

Katrs partneris iepazīstināja ar veiksmīgiem piemēriem, kas atbilst ilgtspējīga tūrisma mērķiem un var sakrist ar iepriekš minētajām intervences jomām. Turpmākajā sadaļā ir sniegts detalizēts apraksts, kurā ir norādīts katra piemēra laiks, resursi, iesaistītie dalībnieki un rezultāti. Turklāt partneri ir centušies izskaidrot to pārņemšanas potenciālu.

Halande

IEDZĪVOTĀJU IESAISTĪŠANA KĀ GALVENAIS VEIKSMES FAKTORS

Veiksmīgi mikro galamērķi ir veidoti, pamatojoties uz vietējās kopienas iesaisti, kur vietējās ieinteresētās puses kopīgi cenšas sasniegt izvirzītos mērķus.

4 IEINTERESĒTO PUŠU SADARBĪBA

Prakses apraksts

Esam secinājuši, ka visveiksmīgākie mikro galamērķi uzplaukst, pateicoties vietējās kopienas aktīvai līdzdalībai un iesaistei. Iesaistot vietējās ieinteresētās puses, piemēram, iedzīvotājus, uzņēmumus un organizācijas, un izvirzot kopīgus mērķus un to sasniegšanas veidus, šie galamērķi rada stabilu pamatu ilgtspējīgai izaugsmei un attīstībai. Šī sadarbības pieeja nodrošina, ka ikviens ir ieinteresēts galamērķa panākumos, veicinot kopienas piederības un lepnuma sajūtu.

Nepieciešamais laiks

Laiks, kas nepieciešams minētās prakses ieviešanai, ir ļoti atšķirīgs atkarībā no pašreizējās vietējās iesaistes un sadarbības mikro galamērķī. Projektā mēs atklājām, ka daži mikro galamērķi jau sadarbojas diezgan efektīvi, strādājot pie kopīga redzējuma un kopīgu mērķu sasniegšanas - tas nozīmē, ka šīs prakses īstenošanai nebūtu nepieciešams papildu laiks. Tomēr citiem mikro galamērķiem trūkst gan vienota redzējuma, gan spēcīgu sadarbības ietvaru, kas rada nepieciešamību veikt pamatdarbu, lai izveidotu šos elementus. Atkarībā no mikro galamērķa ieinteresēto pušu loka un iesaistīšanās nosacījumiem, lai to panāktu, var būt nepieciešami no 6 mēnešiem līdz vienam gadam.
Pirmais svarīgais solis būtu izvērtēt pašreizējo sabiedrības iesaistes stāvokli, noteikt galvenās ieinteresētās puses un izprast dažādu ieinteresēto pušu vajadzības mikro galamērķī. Otrais solis prakses īstenošanā būtu semināru rīkošana, lai noteiktu kopīgus galamērķa mērķus un uzdevumus.

Nepieciešamie resursi

Arī šajā gadījumā - atkarībā no mikro galamērķa rakstura ir nepieciešami dažādi resursi. Ja mikro galamērķim trūkst kopīga redzējuma, mērķu un sadarbības sistēmas, ir nepieciešami dažādi resursi - gan cilvēkresursi, gan finanšu resursi, kā arī ieguldītais laiks un zināšanas.

Prakses īstenošanā iesaistītie dalībnieki

Vietējās ieinteresētās puses mikro galamērķī, pašvaldības, projektu vadītāji, koordinatori/moderatori. Atkarībā no galamērķa pašreizējās sistēmas varētu iesaistīt arī reģionālās GPO.

Prakses rezultāti / ietekme

Svarīgākais prakses rezultāts ir:

- Stiprākas attiecības un uzticēšanās starp vietējām ieinteresētajām pusēm.
- Vienota mērķa apziņa un lepnums par galamērķi.
- Lielāka vēlme sadarboties kopīgu izaicinājumu un iespēju risināšanā.

Pārņemšanas potenciāls

Šim piemēram ir plašas iespējas tikt izmantotam arī citos galamērķos.

MIKRO GALAMĒRĶU VIETĒJO IEDZĪVOTĀJU ATBALSTS

Pašvaldības atbalsts vietējiem tūrisma projektiem bez smagnēja pārraudzības mehānisma un pietiekams finansiālais atbalsts.

3 KOPIENAS IESAISTE

Prakses apraksts

Esam secinājuši, ka veiksmīgs veids, kā mūsu pašvaldības var atbalstīt vietējā līmeņa tūrisma projektus, piemēram, mikro galamērķu attīstību, ir sniegt nepieciešamo, bet nelielu atbalstu/finansējumu, lai izvairītos no pārmērīgas kontroles vai iejaukšanās. Šī pieeja nodrošina līdzsvaru, piedāvājot pietiekami daudz finanšu līdzekļu un loģistikas palīdzību, lai vietējās ieinteresētās puses pašas varētu veidot savu tūrisma attīstību. Pašvaldības uzdevums ir atvieglot un veicināt vietējos pūliņus, nepieciešamības gadījumā sniedzot norādījumus un ierobežotu finansējumu, bet ļaujot kopienai pašai uzņemties vadību, lai radītu autentisku, ilgtspējīgu tūrisma pieredzi, kas atbilst vietējām vērtībām un vajadzībām.

Nepieciešamais laiks

Nepieciešamais laiks ir atkarīgs no pašreizējā sadarbības stāvokļa starp pašvaldību iestādēm un vietējām kopienām, kā arī no pašvaldības gatavības līmeņa pieņemt šādu pieeju. Halandes lēnē tas var stipri atšķirties dažādās pašvaldībās.

Ja pašreizējās sadarbības nav, pirmais solis, protams, būtu tās izveide. Tiklīdz sadarbība ir izveidota, nākamais solis būtu izvērtēt mikro galamērķu finansiālā atbalsta vajadzības. Pēc tam, ja tāds vēl nav izveidots, ir jāizveido pašvaldības finansiālā atbalsta sistēma, tostarp skaidra finansēšanas shēma. Lai veiksmīgi īstenotu praksi, svarīgi būs arī pasākumi, kas vērsti uz zināšanu paplašināšanu par ilgtspējīgu finansējumu mikro galamērķos, tostarp alternatīviem finansēšanas modeļiem. Zināšanas būs svarīgas, lai radītu ilgtspējīgu finanšu attīstību galamērķos, nodrošinot, ka tie nav atkarīgi no pašvaldību finansējuma.

Nepieciešamie resursi

Ir nepieciešami dažādi resursi, gan cilvēkresursi, gan finanšu resursi, kā arī ieguldījumi laikā un zināšanas.

Prakses īstenošanā iesaistītie dalībnieki

Mikro galamērķi, pašvaldības, reģionālās GPO (galamērķu pārvaldības organizācijas).

Prakses rezultāti / ietekme

Vietējo iedzīvotāju atbalsta rezultātā galamērķos izveidosies ilgtspējīgāka un noturīgāka tūrisma ekosistēma, kurā vietējām kopienām tiks dotas iespējas pašām virzīt savu attīstību. Sniedzot atbilstošu finansējumu un vadlīnijas bez stingras pārraudzības, pašvaldības palīdz veicināt vietējo ieinteresēto pušu piederības sajūtu. Tādējādi veidojas saliedētāka, uz sadarbību vērsta kopiena ar kopīgu tūrisma vīziju, kas atspoguļo vietējās vērtības un prioritātes. Laika gaitā galamērķi kļūst mazāk atkarīgi no pašvaldību finansējuma, jo tie ievieš alternatīvus, ilgtspējīgus finansēšanas modeļus, tādējādi nodrošinot savu ilgtermiņa dzīvotspēju.

Pārņemšanas potenciāls

Arī šim piemērām ir liels potenciāls tiktu atkārtotam arī citos galamērķos.

STARPINSTITŪCIJU SADARBĪBA

Metodes darbam ar mikro galamērķi, kas paredzētas, lai uzlabotu starpinstucionālu sadarbību galamērķa atbalstam.

MIKRO GALAMĒRĶU PĀRVALDĪBA

Prakses apraksts

Viens no galvenajiem projekta secinājumiem bija tas, cik svarīga ir starpinstitucionālā sadarbība. Tas nozīmē izveidot strukturētus sadarbības veidus, lai uzlabotu starpinstitucionālo saziņu un koordināciju gan pašvaldības iekšējā līmenī, gan reģionālā, lai tā strādātu galamērķa labā. Strādājot kopā, ieinteresētās puses var izveidot vienotu stratēģiju, lai palīdzētu galamērķiem ilgtspējīgi augt un attīstīties.

Daloties resursos, zināšanās un pieredzē, šīs grupas var koordinēt centienus un nodrošināt, ka vietējās tūrisma iniciatīvas tiek integrētas plašākā reģionālajā un pašvaldību politikā. Šāda sadarbības sistēma palīdz vienkāršot lēmumu pieņemšanu, palielināt ietekmi un nodrošināt, ka mikro reģionu vajadzības tiek pilnībā apmierinātas, sākot no infrastruktūras plānošanas līdz kopienas iesaistei un mārketingam.

Nepieciešamais laiks

Laiks, kas nepieciešams, lai Halandē ieviestu starpinstitūciju sadarbību, dažādās pašvaldībās būtu ļoti atšķirīgs. Lielākajā daļā pašvaldību jau ir izveidojusies sava veida sadarbība, lai gan ne attiecībā uz mikro galamērķiem. Lai to īstenotu, vispirms būtu jānodrošina attiecīgo departamentu un reģionālo ieinteresēto pušu iesaiste, pārliecinoties, ka galamērķa attīstība ir visas pašvaldības un reģiona prioritāte. Lai to panāktu, būtu jāizveido attiecīgo ieinteresēto pušu tīkls. Tādējādi tiktu izveidots kopīgs redzējums un kopīgi mērķi. Tam būtu nepieciešams organizēt sanāksmes un seminārus ar ieinteresētajām pusēm, kas varētu būt laikietilpīgs process. Pēc tam, kad ir izveidots kopīgs redzējums, būtu svarīgi noteikt katras puses lomas un pienākumus. Protams, daži departamenti būtu vairāk iesaistīti nekā citi.

Nepieciešamie resursi

Ir nepieciešami dažādi resursi, gan cilvēkresursi, gan finanšu resursi, kā arī ieguldītais laiks un zināšanas.

Prakses īstenošanā iesaistītie dalībnieki

Dažādi pašvaldību un reģionālo ieinteresēto pušu departamenti.

Prakses rezultāti / ietekme

Veiksmīgai un ilgtspējīgai mikro galamērķu attīstībai ir būtiski izveidot labu starpinstitucionālo sadarbību. Tā ne tikai nodrošina, ka visi galamērķa aspekti ir saskaņoti un darbojas kopīgu mērķu sasniegšanai, tādējādi nodrošinot vienotāku, koordinētāku un efektīvāku pieeju mikro galamērķa attīstībai, bet arī ļauj risināt visas mikro galamērķa vajadzības - no infrastruktūras līdz mārketingam un visu pārējo.

Pārņemšanas potenciāls

Atkarībā no ieinteresēto pušu pārvaldības sistēmas šo praksi var atkārtot. Tomēr, ja ieinteresēto pušu sistēma ļoti atšķiras no Halandes, var būt nepieciešama cita pieeja.

Kvarnera

IZCILĪBAS CENTRI: EKOMUZEJS “MOŠĆENIČKA DRAGA”

Metodes darbam ar mikro galamērķi, kas paredzētas, lai uzlabotu starpinstucionālu sadarbību galamērķa atbalstam.

2 SEZONALITĀTES PĀRVALDĪBA
3 KOPIENAS IESAISTE
8 TŪRISMA DAŽĀDOŠANA
7 ZINĀŠANU UN SPĒJU PILNVEIDOŠANA

Prakses apraksts

Ekomuzejs “Mošćenička Draga”, kas dibināts 2012. gadā, ir paraugs ilgtspējīgai attīstībai mikro galamērķos, saglabājot un popularizējot jūras mantojumu. Ekomuzejs savā darbībā uzsver vietējās kopienas iesaisti, veicinot kolektīvu piederības sajūtu un līdzdalību ilgtspējīga tūrisma praksē. Šāda iesaistīšanās nodrošina, ka attīstība atbilst kopienas vajadzībām, palielinot "Mošćenička Draga" kā tūrisma galamērķa noturību un pievilcību.
Galvenie pasākumi ietver seminārus par tradicionālo zvejniecību un kuģu būvi, ikgadējo tradicionālo burinieku festivālu un regati, kā arī interaktīvas izglītības programmas visām vecuma grupām. Šīs iniciatīvas ne tikai piesaista apmeklētājus, bet arī iesaista iedzīvotājus, stiprinot kopienas saikni ar savu mantojumu.
Ekomuzeja ilgtspējīgu pieeju veicina tā dalība daudzos ES finansētos projektos, kas sniedz finansiālu atbalstu, kurš ir ļoti svarīgs tā iniciatīvu īstenošanai. Šis finansējums atvieglo resursu un programmu izstrādi, kas risina kopīgas problēmas, ar kurām saskaras mazāki galamērķi, piemēram, sezonālo svārstību pārvaldība, kultūras integritātes veicināšana un vietējās vides aizsardzība. Dalība Vidusjūras jūras muzeju asociācijā (AMMM) un tādi apbalvojumi kā SKAL Starptautiskā ilgtspējīga tūrisma balva 2016 un Ilgtspējīga kultūras tūrisma galamērķa balva 2022 apliecina šīs pieejas efektivitāti un ietekmi.
Saglabājot gan materiālo, gan nemateriālo kultūras mantojumu, Ekomuzejs nodrošina zināšanu nodošanu jaunajām paaudzēm, veicinot ilgtspējīga tūrisma modeli, kurā integrēta izglītība, tradīcijas un vides saudzēšana. Ar šiem kopīgajiem centieniem "Mošćenička Draga" ir piemērs tam, kā mazi lauku galamērķi var panākt ilgtspējīgu izaugsmi, izmantojot vietējos resursus un kopienas iesaisti, lai radītu līdzsvarotu un plaukstošu mikro galamērķi.

Nepieciešamais laiks

1. Sākotnējā plānošana (6 mēneši): Partnerattiecību veidošana, finansējuma nodrošināšana (piemēram, ES dotācijas) un mērķu un pasākumu noteikšana.
2. Kopienas iesaistīšana (3 mēneši): Organizēt informatīvas tikšanās, lai iesaistītu vietējās ieinteresētās puses un veicinātu kopienas atbalstu.
3. Izstrādes posms (12 mēneši): Izveidot semināru, izglītības programmu un izstāžu infrastruktūru.
4. Pilotprogrammas (6 mēneši): Uzsākt pirmos seminārus un pasākumus, lai pārbaudītu un pilnveidotu pieejas.
5. Pilnīga īstenošana (pastāvīgi): Regulāra pasākumu, semināru un mantojuma saglabāšanas pasākumu rīkošana, vienlaikus uzraugot rezultātus.

Nepieciešamie resursi

- Finansējums: ES projekta finansējums, pašvaldību dotācijas.
- Cilvēkresursi: Mantojuma eksperti, pedagogi, vietējie amatnieki, pasākumu koordinatori un brīvprātīgie.
- Materiāli: Tradicionālie laivu būves materiāli, mācību aprīkojums, mārketinga resursi.
- Infrastruktūra: Telpas darbnīcām, pasākumiem un artefaktu glabāšanai/izstādēm.
- Tehnoloģiskie resursi: Audiovizuālais aprīkojums prezentācijām, tiešsaistes reklāmas rīki un digitālās arhivēšanas sistēmas.

Prakses īstenošanā iesaistītie dalībnieki

- Vietējās pašvaldības: Nodrošināt atbalstu un politikas saskaņošanu.
- Ekomuzeja personāls: Pārvaldīt darbu, izstrādāt programmas un pārraudzīt pasākumu norisi.
- Vietējā kopiena: Piedalīties semināros, dalīties zināšanās un iesaistīties brīvprātīgajā darbā.
- Izglītības iestādes: Sadarboties izglītības programmās.
- ES un reģionālās kultūras organizācijas: Piedāvāt finansiālu un tehnisku atbalstu.
- Asociācijas (piem., AMMM): Nodrošināt tīklošanas un zināšanu apmaiņas iespējas.

Prakses rezultāti / ietekme

- Kultūras saglabāšana: Atdzīvināta interese par jūrniecības un tradicionālajiem procesiem.
- Kopienas iesaiste: Lielāks lepnums un līdzdalība vietējā mantojumā.
- Ekonomiskā izaugsme: Tūrisma un ar to saistīto ieņēmumu plūsmu pieaugums.
- Izglītības ieguvumi: Zināšanu nodošana jaunākajām paaudzēm un tūristiem.
- Apbalvojumi un atzinība: Ekomuzeja panākumi un atzinības: vairākas atzinības, kurās uzsvērti Ekomuzeja panākumi.

Pārņemšanas potenciāls

Šim piemēram ir ievērojams potenciāls, lai to pārņemtu arī citi lauku un piekrastes mirko galamērķi. Galvenie veiksmes faktori ir sākotnējā finansējuma nodrošināšana, kopienas iesaistes veicināšana un vietējo tradīciju izmantošana. Ekomuzeja kultūras izglītības un ilgtspējīga tūrisma integrācija var kalpot kā paraugs citiem reģioniem, kas meklē līdzsvaru starp mantojuma saglabāšanu un ekonomisko attīstību.

ZERO WASTE BEZATKRITUMU PROJEKTS (KRKAS SALA)

Veiksmīgas atkritumu samazināšanas iniciatīvas nosaka ilgtspējīga tūrisma standartu

6 IETEKMES UZ VIDI SAMAZINĀŠANA

Prakses apraksts

Kvarnera reģiona Krkas sala ir sasniegusi revolucionāru pagrieziena punktu, kļūstot par pirmo “Zero Waste” jeb bezatkritumu salu Horvātijā un otro pasaulē, un šo atzinību piešķīrusi Zero Waste Europe. Šis sasniegums ir rezultāts vairāku gadu mērķtiecīgai sadarbībai starp salas septiņām vietējām pašvaldībām. Īstenojot inovatīvas atkritumu apsaimniekošanas stratēģijas un pārejot uz aprites ekonomiku, Krka ir kļuvusi par līderi mikro galamērķu ilgtspējīgas attīstības jomā.

Krkas bezatkritumu iniciatīva risina tādus mikro galamērķos bieži sastopamus problēmjautājumus kā sezonālās iedzīvotāju skaita svārstības, veicinot efektīvu atkritumu samazināšanas un apsaimniekošanas praksi. Sala ir sasniegusi 58 % savākto atkritumu šķirošanas līmeni, samazinājusi jaukto atkritumu daudzumu par 22 % uz vienu iedzīvotāju, salīdzinot ar vidējo rādītāju valstī, un ieguldījusi līdzekļus svarīgā infrastruktūrā, tostarp šķirošanas poligonā, kompostēšanas rūpnīcā un septiņos otrreizējās pārstrādes laukumos. Šie centieni ir ievērojami samazinājuši tūrisma ietekmi uz vidi, nodrošinot augstu dzīves līmeni iedzīvotājiem un veicinot ilgtspējas kultūru apmeklētāju vidū.
Iniciatīvas galvenā sastāvdaļa ir kopienas iesaistīšanās. Ar izglītojošām kampaņām un aktīvu līdzdalību atkritumu apsaimniekošanā Krkas iedzīvotāji un vietējie uzņēmumi ir ieviesuši ilgtspējīgu praksi. Nesen veiktās aptaujas apliecina augstu iedzīvotāju apmierinātības līmeni, uzsverot iniciatīvas panākumus dzīves kvalitātes uzlabošanā, vienlaikus aizsargājot vietējo vidi.
Šī inovatīvā prakse parāda, kā mikro galamērķi var harmonizēt tūrismu, kopienas labklājību un vides saglabāšanu. Krkas “Zero Waste” ceļojums ir apliecinājums vietējās rīcības spēkam globālo ilgtspējības mērķu sasniegšanā.

Nepieciešamais laiks

1. Novērtēšana un plānošana (1-2 gadi):
   - Veikt atkritumu rašanās un apsaimniekošanas pamatnovērtējumu.
   - Izstrādāt "Zero Waste" jeb bezatkritumu stratēģiju, tostarp infrastruktūras plānošanu un sabiedrības iesaistīšanu.
2. Infrastruktūras attīstība (2-3 gadi):
   - Izbūvēt objektus, piemēram, šķirošanas rūpnīcas, kompostēšanas iekārtas un otrreizējās pārstrādes laukumus.
   - Izveidot dalīto atkritumu plūsmu savākšanas sistēmas.
3. Kopienas iesaistīšana un izglītošana (pastāvīgi):
   - Īstenot izglītojošas kampaņas iedzīvotājiem un tūristiem, lai veicinātu atkritumu šķirošanu un samazināšanu.
   - Regulāri atjaunināt informāciju un iesaistīt sabiedrību lēmumu pieņemšanā.
4. Īstenošana un uzraudzība (pastāvīgi):
   - Uzsākt atkritumu savākšanas un apsaimniekošanas pasākumus.
   - Pastāvīgi uzraudzīt atkritumu plūsmas, šķirošanas rādītājus un sabiedrības atsauksmes.
   - Pielāgot stratēģijas, pamatojoties uz darbības rādītājiem.

Nepieciešamie resursi

- Finanšu resursi: ES projektu finansējums, pašvaldību dotācijas un sponsoru atbalsts.
- Cilvēkresursi: Kvalificēts personāls atkritumu apsaimniekošanas darbību veikšanai, kopienas koordinatori, kas vada izglītošanas un informēšanas pasākumus, vides eksperti stratēģiskās plānošanas vadīšanai.
- Tehniskie resursi: Atkritumu savākšanas transportlīdzekļi un aprīkojums, digitālās sistēmas atkritumu datu uzraudzībai un datu paziņošanai, atjaunojamo un videi draudzīgo alternatīvu (piemēram, kompostējamu maisiņu) resursi.

Prakses īstenošanā iesaistītie dalībnieki

- Vietējās pašvaldības struktūras: Septiņas Krkas pašvaldības sadarbojās, lai ieviestu un pārvaldītu bezatkritumu (Zero Waste) stratēģiju.
- Pašvaldības komunālo pakalpojumu uzņēmums: uzņēmums "Ponikve Eko Otok Krk d.o.o" sniedza galveno ieguldījumu infrastruktūras attīstībā un atkritumu apsaimniekošanā.
- Vietējā kopiena: Iedzīvotāji un uzņēmumi aktīvi piedalījās atkritumu šķirošanas un samazināšanas pasākumos.
- Nevalstiskās organizācijas: Tādas organizācijas kā "Green Action" sniedza stratēģisku atbalstu un ekspertu zināšanas.
- Tūrisma nozare: Vietējās tūrisma pārvaldes un uzņēmumi saskaņoja praksi ar ilgtspējīga tūrisma principiem.
- Starptautiskās iestādes: Zero Waste Europe un Mission Zero Academy (MiZA) atbalstīja sertifikāciju un stratēģijas pilnveidošanu.
-

Prakses rezultāti / ietekme

1. Ietekmes uz vidi samazināšana:
   - 58% atkritumu tiek nodoti otrreizējai pārstrādei.
   - Jauktie atkritumi uz vienu iedzīvotāju ir par 22% zemāki nekā vidēji valstī.
2. Ilgtspējīgs tūrisms:
   - Krka kā atbildīga tūrisma paraugs, piesaistot videi draudzīgus apmeklētājus.
3. Uzlabota dzīves kvalitāte:
   - Iedzīvotāji pauž augstu apmierinātības līmeni, pateicoties tīrākai apkārtnei un līdzdalības pārvaldībai.
4. Atzinība:
   - Krka ir viens no galvenajiem tūrisma objektiem, kas nodrošina augstu konkurētspēju un konkurētspēju: Krkas sala ir ieguvusi starptautisku atzinību par sasniegumiem

Pārņemšanas potenciāls

Krkas bezatkritumu iniciatīva liecina, ka to var plaši izmantot arī citos mikro galamērķos, pateicoties sekojošiem faktoriem:

- Sistēmas piemērotība dažādiem: pieeju var pielāgot dažāda lieluma un kapacitātes vietējām kopienām.
- Skaidra stratēģija un vadlīnijas: Tādas organizācijas kā Zero Waste Europe nodrošina resursus un zināšanas kopienām, kas vēlas pārņemt šo piemēru.
- Uz sabiedrību vērsta pieeja: Šajā modelī uzsvērta aktīva līdzdalība, veicinot vietējo atbildību un ilgtspējīgu praksi.
- Tūrisma integrācija: Stratēģija ir saskaņota ar ilgtspējīga tūrisma principiem, padarot to piemērotu galamērķiem ar sezonālām svārstībām.

Taču, lai to varētu veiksmīgi pārņemt, stratēģijas jāpielāgo vietējiem apstākļiem, tostarp pārvaldes struktūrai, kultūras dinamikai un pieejamajiem resursiem. Uz sadarbību, datiem balstīta un iekļaujoša iniciatīva piedāvā efektīvu paraugu citiem reģioniem, kas vēlas sasniegt ilgtspējības mērķus.

VIRTUĀLAIS MUZEJS "ARCA ADRIATICA"

Piedāvā virtuālu ekskursiju, kas iepazīstina ar jūras mantojumu Itālijā un Horvātijā, veicinot kultūras un dabas mantojuma popularizēšanu.

10 DIĢITĀLĀ MĀRKETINGA UN ZĪMOLA VEIDOŠANA

2 SEZONALITĀTES PĀRVALDĪBA

Prakses apraksts

Virtuālais muzejs "Arca Adriatica" ir inovatīva pieeja Adrijas jūras mantojuma saglabāšanai un popularizēšanai, izmantojot digitālos rīkus un pārrobežu sadarbību starp Horvātijas un Itālijas partneriem. Izstrādāts ES projekta "Arca Adriatica" ietvaros, muzejs iepazīstina ar bagāto jūras mantojumu, vienlaikus pievēršoties kopīgām problēmām, ar kurām saskaras mikro galamērķi, piemēram, sezonālām tūrisma svārstībām un kultūras saglabāšanas nepieciešamībai.

Muzejs piedāvā aizraujošu virtuālu ekskursiju pa Adrijas jūras mantojumu, aptverot dažādas kategorijas, piemēram, jūras arhitektūru, navigācijas rīkus, kultūras un vēstures artefaktus, piemiņas vietas un zemūdens mantojumu. Izmantojot jaunākās tehnoloģijas, muzejs nodrošina piekļuvi visā pasaulē, izmantojot internetu un mobilās lietojumprogrammas, vienlaikus kalpojot par resursu multimediju ekspozīcijām interpretācijas centros.
Virtuālais muzejs "Arca Adriatica" atbalsta ilgtspējīgu tūrismu, samazinot fiziskā tūrisma radīto slodzi videi un vienlaikus veicinot kultūras integritāti. Tā digitālais formāts nodrošina jūrniecības mantojuma saglabāšanu bez resursu ietilpīgas infrastruktūras. Izceļot vietējos stāstus un tradīcijas, tas stiprina mikro galamērķu identitāti un veicina ilgtspējīgu iesaistīšanos kultūras mantojuma izmantošanā.
Virtuālais muzejs darbojas kā digitālie vārti, piesaistot kultūras interesentus un piedāvājot iesaistīšanās platformu visa gada garumā. Integrējot mobilās lietotnes un tiešsaistes rīkus, projekts pastāvīgi popularizē un veicina atpazīstamību, pastiprinot galamērķa kultūras pievilcību.
Virtuālais muzejs "Arca Adriatica" ir uzskatāms piemērs tam, kā digitālā inovācija var veicināt ilgtspējīgu attīstību mikro galamērķos, aizsargājot kultūras mantojumu un vienlaikus iesaistot globālo auditoriju.

Nepieciešamais laiks

1. Plānošana un sadarbība (1-2 gadi):
- Noteikt galvenās ieinteresētās puses un partnerus starptautiskā mērogā.
- Izstrādāt stratēģisko sistēmu kataloģizācijai, digitalizācijai un muzeja struktūrai.
2. Datu vākšana un kataloģizācija (1 gads):
- Veikt mērījumus, reģistrēt un kataloģizēt jūras mantojuma artefaktus.
- Veikt izpēti uz vietas, lai dokumentētu uz vietas un zem ūdens esošos kultūras elementus.
3. Digitālās infrastruktūras izveide (1-2 gadi):
- Iegādāties un uzstādīt nepieciešamo tehnisko aprīkojumu.
- Izstrādāt un ieprogrammēt virtuālo platformu, tostarp mobilās lietotnes un lietotājam draudzīgu datubāzi.
4. Satura izveide un augšupielāde (6 mēneši):
- Digitalizēt artefaktus un izveidot interaktīvu saturu muzejam.
- Iekļaut multimediju funkcijas, lai nodrošinātu aizraujošu pieredzi.
5. Testēšana un palaišana (3-6 mēneši):
- Veikt platformas tehnisko testēšanu.
- Uzsākt virtuālā muzeja darbību ar mārketinga kampaņu, lai nodrošinātu atpazīstamību.

Nepieciešamie resursi

- Finanšu resursi: ES projekta finansējums
- Tehniskie resursi: Augstas kvalitātes digitālās ierakstīšanas iekārtas (piemēram, skeneri, kameras, zemūdens ierakstīšanas rīki), programmēšanas rīki datubāzes izveidei un lietotņu izstrādei, serveri un mākoņkrātuve muzeja apjomīgā kataloga uzturēšanai.

- Cilvēkresursi: Projekta koordinatori un mantojuma eksperti kataloģizācijai un plānošanai, IT speciālisti platformas izveidei, uzturēšanai un lietotņu izstrādei, vietējās ieinteresētās puses, tostarp vēsturnieki, amatnieki un kopienas pārstāvji, stāstījumiem un datu vākšanai.

Prakses īstenošanā iesaistītie dalībnieki

- Vadošās iestādes: Horvātijas un Itālijas projekta partneri.
- Kopienas un vietējās ieinteresētās puses: Vietējie iedzīvotāji un eksperti dalījās ar artefaktiem, stāstiem un zināšanām par kultūru.
- Tehniskās komandas: Programmētāji un virtuālās platformas digitālā satura veidotāji.
- Pārrobežu sadarbība: Partneri no Horvātijas un Itālijas sadarbojās, lai nodrošinātu visaptverošu jūras mantojuma atspoguļojumu.
- Izglītības iestādes: Skolas un universitātes piedalījās platformas izmēģinājuma testēšanā un pētniecībā.

Prakses rezultāti / ietekme

1.Kultūras saglabāšana:
- Jūras mantojuma aizsardzība, izveidojot digitālu arhīvu, kas pieejams visā pasaulē.

2. Izglītības iespējas:
- Piedāvā interaktīvu mācību līdzekli studentiem, pētniekiem un entuziastiem.

3. Tūrisms un zīmola veidošana:
- Popularizē Adrijas jūras reģiona mikrogalamērķus, piesaistot virtuālus apmeklētājus visa gada garumā.
- Stiprina vietējo kopienu identitāti un pievilcību globālajā tirgū.

4. Kopienas iesaiste:
- Iesaista iedzīvotājus kā stāstniekus un mantojuma glabātājus, veicinot lepnumu un rūpes par mantojumu.

5. Ieguvumi videi:
- Mazina ar fizisko tūrismu saistīto ekoloģisko ietekmi, piedāvājot virtuālas alternatīvas.

Pārņemšanas potenciāls

Virtuālais muzejs “Arca Adriatica” ir ļoti viegli replicējams citos reģionos un mikro galamērķos, kas vēlas saglabāt un popularizēt savu kultūras mantojumu. Galvenie faktori, kas atvieglo šāda piemēra pārņemšanu, ir šādi:

1. Pielāgojama sistēma:
- Digitālo platformu var pielāgot dažādiem mantojuma veidiem, piemēram, vēsturiskiem pieminekļiem, tautas tradīcijām vai vides saglabāšanai.

2. Ekonomiska informācijas izplatīšana:
- Virtuālais muzejs var piesaistīt globālu auditoriju, neprasot plašu fizisko infrastruktūru.

3. Pielāgojama katram mērogam tehnoloģija:
- Kataloģizācijai un digitalizācijai izmantotos rīkus un metodes var izmantot arī citos galamērķos ar līdzīgām mantojuma tēmām.

4. Pārrobežu sadarbības modelis:

- Projekts demonstrē starpreģionu partnerības pievienoto vērtību, veicinot zināšanu apmaiņu un savstarpēju reklāmu.

Ar atbilstošu finansējumu un iesaistot ieinteresētās puses, “Arca Adriatica” pieeja var kļūt par paraugu mikro reģioniem visā pasaulē, kā aizsargāt savu mantojumu, vienlaikus veicinot ilgtspējīgu tūrismu un sabiedrības iesaisti.

MALI LOŠIŅAS SALA - TOP100 ILGTSPĒJĪGĀ PIEMĒRA STĀSTS

Piedāvā virtuālu ekskursiju, kas izceļ jūras mantojumu Itālijā un Horvātijā, veicinot kultūras un dabas mantojuma popularizēšanu.

9 ZINĀŠANU UN SPĒJU VEIDOŠANA

Prakses apraksts

Mali Lošiņas salas atzīšana par daļu no "Top 100 zaļo galamērķu stāsta 2024" ("Green Destinations Top 100 Stories 2024") apliecina tās inovatīvo un ilgtspējīgo pieeju vides izaicinājumu risināšanā, vienlaikus veicinot mikro reģiona attīstību. Izmantojot Blue World Institute projektu “Jauns skatījums uz Lošiņas zemūdens pasauli", galamērķis apvieno izglītību, tehnoloģijas un sabiedrības iesaisti, lai veicinātu ilgtspējīgu tūrismu un vides saglabāšanu.

Projekts uzsver Lošiņas jūras ekosistēmas saglabāšanu, kurā dzīvo tādas aizsargājamas sugas kā delfīni un citas apdraudētas jūras dzīvās radības. Integrējot jaunākās tehnoloģijas, piemēram, papildināto realitāti (AR) un virtuālo realitāti (VR), tas aktualizē vides apdraudējumus, piemēram, zemūdens trokšņa piesārņojumu un tā ietekmi uz jūras organismiem. Interaktīvie elementi, tostarp QR kodiem aprīkoti izglītojoši materiāli (Scan the Island) un VR pieredze, ļauj lietotājiem izprast jūras ekosistēmas trauslumu un tās aizsardzības nozīmi.
Turklāt iniciatīva ievieš videi draudzīgu infrastruktūru, piemēram, jaunus informācijas paneļus, kas iepazīstina ar jūras bioloģisko daudzveidību un ilgtspējības praksi. Šie pasākumi ir pielāgoti atkritumu apsaimniekošanas, ūdens resursu saglabāšanas un piesārņojuma kontroles mērķiem, veicinot plašāku vides aizsardzības stratēģiju.
Lošiņa ir kļuvusi par ilgtspējīgā mikro galamērķa paraugu. Dalība "Top 100 zaļo galamērķu stāstā" kopš 2016. gada uzsver tās apņemšanos atbildīgi pārvaldīt galamērķi. Projekts “Jauns skatījums uz Lošiņas zemūdens pasauli” vēl vairāk nostiprina šo reputāciju, padarot galamērķi pievilcīgu visa gada garumā, ne sezonals laikā. AR un VR tehnoloģiju integrācija piedāvā mūsdienīgu, interaktīvu veidu, kā iesaistīt apmeklētājus, padziļinot viņu pieredzi un veicinot ilgāku uzturēšanos.

Nepieciešamais laiks

1. Plānošana un sadarbība (6-12 mēneši):
   - Iesaistīt ieinteresētās puses, definēt projekta mērķus un nodrošināt finansējumu.
   - Izveidot partnerības ar vides un tūrisma organizācijām.
2. Digitālo rīku un infrastruktūras izstrāde (1-2 gadi):
   - Izstrādāt un ieviest AR un VR pieredzi, tostarp Scan the Island moduli un akustiskos VR displejus.
   - Uzstādīt informatīvos paneļus un izveidot izglītojošos materiālus.
3. Kopienas iesaiste un izglītošana (6-12 mēneši):
   - Organizēt seminārus un apmācības vietējām ieinteresētajām pusēm.
   - Izglītot iedzīvotājus un tūrisma uzņēmējus par jūras vides saglabāšanu.
4. Testēšana un darbības uzsākšana (6-12 mēneši):
   - Izmēģināt digitālos rīkus un gūtas pieredzes.
   - Organizēt publiskus pasākumus, lai iepazīstinātu vietējos iedzīvotājus un apmeklētājus ar projektu.
5. Pastāvīga uzraudzība un popularizēšana (nepārtraukti):
   - Uzraudzīt ietekmi uz vidi un apmeklētāju iesaisti.
   - Popularizēt projektu, izmantojot globālās platformas, piemēram, Green Destinations Top 100 Stories.

Nepieciešamie resursi

- Finanšu resursi: ES projekta finansējums, pašvaldību dotācijas un sponsoru atbalsts.
- Tehniskie resursi: Augstas kvalitātes digitālās ierakstīšanas un programmēšanas rīki aizraujošas pieredzes gūšanai, QR kodu sistēmu, virtuālo displeju un informācijas paneļu infrastruktūra.

- Cilvēkresursi: Jūras biologi un dabas aizsardzības eksperti satura radīšanai, tehnoloģiju eksperti digitālo rīku izstrādei un uzturēšanai, pedagogi vietējo dalībnieku apmācībai.
- Fiziskie resursi: Telpas semināru rīkošanai, piemēram, Lošiņas Jūras izglītības centrs, aprīkojums zemūdens vides monitoringam un akustisko datu reģistrēšanai.

Prakses īstenošanā iesaistītie dalībnieki

- Galvenās ieinteresētās puses: Blue World Institute kā projekta vadošā organizācija, Lošiņas Tūrisma pārvalde, kas atbild par projekta popularizēšanu un zīmola veidošanu.
- Vietējā sabiedrība un tūrisma uzņēmēji: Iedzīvotāji un uzņēmumi, kas aktīvi iesaistījušies jūras saglabāšanas iniciatīvās.
- Tehnoloģiju un dizaina komandas: AR/VR moduļu un izglītības satura izstrādātāji.
- Vides organizācijas: Partneri un konsultanti, kas piedalās bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā.
- Globālās atpazīšanās platformas: Tādas organizācijas kā “Green Destinations”.

Prakses rezultāti / ietekme

1. Vides saglabāšana:
   - Lielāka informētība par jūras bioloģisko daudzveidību un tādiem draudiem kā zemūdens trokšņa piesārņojums.
   - Aktīvi pasākumi, kas veikti, lai aizsargātu apdraudēto sugu, tostarp delfīnu, dzīves vietas.
2. Kopienas attīstība:
   - Lielāka vietējo iedzīvotāju iesaiste ilgtspējīgā tūrismā un saglabāšanas pasākumos.
   - Lielāks vietējo iedzīvotāju lepnums un zināšanas par jūras vidi.
3. Tūrisms un zīmola veidošana:
   - Mali Lošiņas salas kā ilgtspējīga tūrisma un inovāciju līdera nostiprināšanās.
   - Ekoloģiski domājošu ceļotāju un digitālo tūristu piesaiste visa gada garumā.
4. Izglītība un informētība:
   - Uzlaboti rīki nākamo paaudžu izglītošanai par jūras ekosistēmām.
   - Globālai auditorijai pieejams izglītojošs saturs, izmantojot QR kodus un VR platformas.

Pārņemšanas potenciāls

Projekta “Jauns skatījums uz Lošinjas zemūdens pasauli” panākumi liecina par tā spēcīgo potenciālu, lai to varētu atkārtot arī citos mikro galamērķos. Galvenie elementi, kas padara šo projektu adaptējamu citviet, ir šādi:
1. Mērogojami digitālie risinājumi: AR un VR tehnoloģijas var pielāgot, lai iepazīstinātu ar citiem dabas vai kultūras mantojuma objektiem.
2. Uz sabiedrību vērsta pieeja: Apmācība un vietējo ieinteresēto pušu iesaistīšana nodrošina ilgtermiņa ietekmi un sabiedrības atbalstu.

3.Izglītība kā ilgtspējības pīlārs: Uzsvars uz izglītību rada paliekošu vērtību gan vietējiem iedzīvotājiem, gan apmeklētājiem.
4. Globālās atpazīstamības sistēma: Dalība tādās iniciatīvās kā Green Destinations Top 100 Stories motivē citus galamērķus ieviest līdzīgas stratēģijas.
Apvienojot tehnoloģiskās inovācijas, kopienas iesaisti un vides saglabāšanu, projekts piedāvā pārņemamu modeli ilgtspējīga tūrisma un mikro galamērķu attīstībai.

Liepāja

UZ PASĀKUMIEM BALSTĪTS KULTŪRAS TŪRISMS: PASĀKUMU KALENDĀRA DIGITĀLĀ PLATFORMA

Koordinācija starp vietējām kultūras norišu vietām un tūrisma pārvaldēm, lai izveidotu daudzveidīgu kultūras programmu visa gada garumā.

2 SEZONALITĀTES PĀRVALDĪBA

4 IEINTERESĒTO PUŠU SADARBĪBA

Prakses apraksts

Ņemot vērā plašo pasākumu klāstu nesezonas laikā, pašvaldība nolēma piedāvāt visiem pasākumu organizatoriem vienotu platformu, kurā, ievietojot savu pasākumu, pašvaldība to varētu papildus reklamēt savos komunikācijas kanālos. Tādējādi panākot, ka tūrisma informācijas centra, kultūras un sporta pārvalžu rīcībā ir ērts rīks, kurā bez maksas iegūt informāciju par pilsētā notiekošajiem pasākumiem un pasākumu organizatoriem, kuriem tā turklāt ir arī bezmaksas reklāmas iespēja.

Nepieciešamais laiks

Apmēram 3 mēneši programmēšanai un dizaina izstrādei.

Nepieciešamie resursi

5 000 € un platformas admin personāls

Prakses īstenošanā iesaistītie dalībnieki

Pašvaldība, bet pēc platformas izveides - arī pasākumu organizatori, kas ievieto visus savus pasākumus.

Prakses rezultāti / ietekme

Viens vienots rīks visu pasākumu popularizēšanai.

Pārņemšanas potenciāls

Mūsu pilsētā nav nepieciešams vēl viens šāds rīks, bet mēs ceram, ka arī citos reģionos un valsts līmenī būs līdzīgi rīki, lai iegūtu mārketinga instrumentu plašākam mērogam, kad būs nepieciešams popularizēt galamērķi starptautiskā līmenī visā pasaulē.

LIEPĀJAS PILSĒTAS DĀVANU KARTE

Vienotas dāvanu kartes ieviešana visiem tūrisma nozares produktu un pakalpojumu veidiem.

4 IEINTERESĒTO PUŠU SADARBĪBA

Prakses apraksts

Ņemot vērā, ka Liepājas Tūrisma informācijas birojrs ir pašvaldības uzņēmums, tad tādas uzraugošas valsts iestādes kā Valsts kontrole, Konkurences padome un Korupcijas apkarošanas birojs neļauj izcelt un reklamēt vienu uzņēmumu no visiem. Tos var reklamēt tikai visus kopā. Lai rastu risinājumu vienotai tūrisma piedāvājumu tirgošanai, izceļot katra uzņēmuma labākos produktus juridiski pareizā veidā, tika radīta Liepājas Dāvanu karte. Uzņēmēji paši var izlemt, vai tajā piedalīties, un tikai tie uzņēmumi, kuri vēlas tikt iekļauti dāvanu kartē, tiek ieteikti.

Nepieciešamais laiks

1 mēnesis

Nepieciešamie resursi

5000 € par Dāvanu karšu maketa izstrādi un to druku.
Iesaistītie dalībnieki: pašvaldība un vairāk nekā 100 tūrisma nozares uzņēmēju.

Prakses rezultāti / ietekme

Tā kļuva par vispopulārāko dāvanu visos gadījumos ne tikai Liepājā, bet arī visā Latvijā, jo bija unikāla ideja.

Pārņemšanas potenciāls

Kartes ieviešanas piemērs ir jau pārņemts citā reģionālā mēroga pilsētā, taču skatoties ne no vietējās pespektīvas.

Borgotaro

UNIKĀLA VIETĒJĀ PRODUKTA IZMANTOŠANA, LAI SPĒCINĀTU TŪRISMA PIEDĀVĀJUMU - BARAVIKU SĒŅU AUDZĒŠANA, SĒŅOŠANA UN AR TO SAISTĪTĀS DARBĪBAS

Unikāla vietējā produkta izmantošana, lai stiprinātu tūrisma piedāvājumu - baraviku audzēšana un ar to saistītās darbības

1 MIKRO GALAMĒRĶU PĀRVALDĪBA | 3 KOPIENAS IESAISTE | 4 IEINTERESĒTO PUŠU SADARBĪBA

Prakses apraksts

Borgotaro baraviku (*porcini*) sēņu audzēšana un sēņošana ir galvenais Borgo Val di Taro ielejas ekonomiskais un tūrisma dzinējspēks. Šis apgabals ir pazīstams visā Itālijā, un jau gadsimtiem ilgi viss, kas ir saistīts ar baravikām, šeit ir cieņā. Kopš 1996. gada tai ir piešķirts "Indicazione Geografica Protetta" ("Aizsargāta ģeogrāfiskās izcelsmes norāde"-AĢIN) sertifikāts, un tā ir vienīgā sēne Eiropā un pasaulē, kam piešķirts šis nozīmīgais sertifikāts. Gadu gaitā ir ievērojami pieaudzis tūristu skaits, kas interesējas par šo produktu gastronomiju, pētniecību un vākšanu. Sēņotājs var doties uz ieleju, iegādāties jebkurā bārā/restorānā un tirdzniecības iestādē dienas biļeti, kas dod tiesības ievākt sēnes. Biļešu administrēšana un izsniegšana ir uzticēta "Comunalie" jeb kooperatīviem, kuru īpašumi ir neatņemami un nedalāmi; šos īpašumus, kuru platība ir liela, kopīgi izmanto likumīgie īpašnieki. Saskaņā ar pieejamo informāciju, septembrī šajā apgabalā vidēji tika iegādātas aptuveni 16 000 biļešu.

Nepieciešamais laiks

Sertifikātu iegūšana nav kvantitatīvi novērtējama. Tas noteikti ir ilgtermiņa projekts. Arī pats sēņošanas process un interese par sēņošanu šajā reģionā ir ļoti sena tradīcija, cilvēki par to stāsta jau no apmērām 1606. gada.

Nepieciešamie resursi

Neatkarīga iestāde, kas var vadīt, administrēt un regulēt P.G.I. specifikāciju, kontroli un pārbaudi. Sadarbība ar valsts pārvaldes un tiesībsargājošām iestādēm, lai veiktu pārbaudes un noteiktu iespējamās sankcijas par pārkāpumiem un kaitīgu uzvedību.

Prakses īstenošanā iesaistītie dalībnieki

Alta Valtaro ielipstošas pašvaldības, Consorzio di tutela Fungo Porcino I.G.P., Comunalie, Pašvaldību savienība, Emīlijas Romanjas reģions, Parmas province, Strada del Fungo Porcino.

Prakses rezultāti / ietekme

Šis piemēra ietekme ir vitāli svarīga Borgotaro sociālās un ekonomiskās struktūras veidošanā. Tā ir ielejas galvenā ekonomiskā vērtība. Lielāko daļu reģiona tūristu piesaista tieši šis fenomens, līdzās kuram ir prasmīgi izstrādāts piedāvājums, kas vērsts uz āra aktivitātēm un atpūtu dabā.

Pārņemšanas potenciāls

Šo fenomenu var reproducēt attiecībā uz citiem avotiem, lai gan tas noteikti nav kaut kas pārņemamas īstermiņā. Šīs dabas īpašības pievienoto vērtību piešķir tieši produkta kvalitāte, kā arī visas tās prasmes, kas iegūtas un attīstītas gadsimtiem ilgā iedzīvotāju pieredzē, kuri ir ļoti ciešā saskarsmē ar šo konkrēto dabas resursu.

VIDES UN PĀRGĀJIENU GIDU KURSI (AIGAE KURSI)

Vides un pārgājienu gidu kursi (AIGAE kursi): Profesionālās izglītības un apmācības kursi vietējo gidu prasmju pilnveidošanai par pārtikas un bioloģiskās daudzveidības stāstīšanu Borgotaro reģionā.

1 MIKRO GALAMĒRĶU PĀRVALDĪBA
2 SEZONALITĀTES PĀRVALDĪBA
4 IEINTERESĒTO PUŠU SADARBĪBA
8 TŪRISMA DAŽĀDOŠANA
9 ZINĀŠANU UN SPĒJU VEIDOŠANA

Prakses apraksts

Viens no interesantākajiem aspektiem, kas ir radījis konkrētu ietekmi uz Valtaro teritorijas labklājību, jo īpaši laikā, kad nav vērojams pārmērīgs tūristu pieplūdums, ir organizācijas "Forma Futuro" rīkotie mācību kursi. Borgotaro birojs jau gadiem ilgi organizē kursus, kas galvenokārt ir saistīti ar dabas izzināšanu (mikoloģijas kursi, vides pārgājienu gidi, ekskursiju vadītāji, kā arī ēdienu un vīna ekskursiju vadītāji). Šāda veida kursu mērķis ir iepazīstināt ar šo teritoriju kompetentus profesionāļus, kas spēj kvalitatīvi pastāstīt par šo teritoriju. Sniedzot kvalitatīvus pakalpojumus, tiek sasniegta tikpat izcila mērķauditorija. Ģeologi, pirmās palīdzības eksperti, biologi un pārtikas un vīna speciālisti uz maiņām kopā ar daudziem citiem vadošajiem savas jomas pārstāvjiem, piedāvā pēc iespējas pilnīgāku un izcilāko piedāvājumu. Tā ir ļoti konkrēta stratēģija, lai izlīdzinātu tūristu pieejamību, izvairoties no tūrisma pārslodzes vienā koonkrētajā sezonas posmā, dažādojot piedāvājumus atbilstoši katra individuālā gida individuālajām īpašībām, bet visiem kopā ar vienotu ar kopsaucēju - prasmēm, kvalifikāciju un pareizo informāciju izglītotam un mērķtiecīgi domājošam tūristam. Šīe kvalitatīvie kursi dažu gadu laikā ir guvuši plašu rezonansi visā valstī. Šobrīd katrā "disciplīnā" tiek organizēti aptuveni divi kursi gadā, un to dalībnieku

skaits nekad nav mazāks par 20/25. To apliecina arī statistikas dati, kas norāda uz plašu kursu apmeklējumu visā valstī. Ļoti liela apmeklētība ir no centrālās un dienvidu Itālijas, paradoksālā kārtā lielāka nekā vietējais pieprasījums. Piedāvājuma kvalitāti un nopietnību apliecina arī iestādes vadošā loma sadarbībā ar Emīlijas-Romanjas reģionu, veidojot un pilnveidojot vīna un ēdienu ekskursiju vadītāju specializāciju.
Šis projekts ir kļuvis par paraugu un līderi savā jomā. Tas labi iekļaujas tūrismā un palīdz popularizēt vietējo zīmolu. Notiek nepārtrauktas sarunas un sadarbība ar citiem projektiem, piemēram, “sēņu ceļš”, kā arī ar uzņēmumiem, kas darbojas brīvdabas aktivitāšu un pārtikas un vīna nozarē. Šī sadarbība ir lielisks efektīva komandas darba piemērs.

Nepieciešamais laiks

Vides gidu kurss ilgst 4-5 mēnešus. Nodarbības notiek tiešsaistē vienu/ divas reizes nedēļā, un katra no tām ilgst 3 stundas. Aptuveni reizi/ divreiz mēnesī notiek klātienes un āra nodarbības no 9.00 līdz 18.00.
Ekskursiju vadītāju kurss ir īsāks, ar mazāk stundām, bet tikšanās un lekciju režīms paliek nemainīgs.

Nepieciešamie resursi

Organizācija uztic nodarbības labākajiem savas jomas profesionāļiem. Tā galvenokārt paļaujas uz pasniedzējiem un lektoriem. Tāpat, tiek izmantots arī kontaktu tīkls, un viņi sadarbojas ar tādām organizācijām kā "sēņu ceļš", "pienotava" un SIGERIC tūrisma pakalpojumu kooperatīvs. Tādējādi topošajiem gidiem tiek sniegta informācija par reģiona labākajām īpatnībām, cenšoties veidot saikni un komunicēt ar visiem svarīgākajiem tūrisma nozares aspektiem.

Prakses īstenošanā iesaistītie dalībnieki

Kursa organizēšanā iesaistītās puses ir organizācija, kas rīko apmācības, Emīlijas-Romanjas reģions, iesaistītās saimnieciskās organizācijas un uzņēmumi (piemēram, Borgotaro siera ražotne, SIGERIC tūrisma gidi, Baraviku muzejs u. c.) un mazākā mērā arī pašvaldības.

Prakses rezultāti / ietekme

Ieteikme ir ievērojama. Pirmkārt, kursi ik pēc trim līdz četriem mēnešiem pulcē vismaz 25 cilvēku klases (bieži vien tiek komplektētas pat vairākas klases), kas šajā periodā ierodas šajā reģionā. Otrkārt, uz vietas tiek apmācīti cilvēki, kuri, visticamāk, arī darbosies šajā teritorijā. Apgūtās prasmes, piemēram, ēdiena un vīna, augu un krūmu atpazīšanas, orientēšanās, pirmās palīdzības, drošības un klinšu atpazīšanas jomā, ļauj izveidot absolūtas kvalitātes tūrisma piedāvājumu, kas spēj piesaistīt vidēji augstu mērķauditoriju, kura vienmēr pievērš uzmanību tūrisma piedāvājuma izcilībai.

Pārņemšanas potenciāls

Ir iespējams izveidot vides un pārgājienu gidu apmācības kursus, kuros īpaša uzmanība tiktu pievērsta vietējas ekosistēmas florai un faunai, tādējādi nodrošinot jaunas darba iespējas iedzīvotājiem, uzlabojot un popularizējot mikro galamērķa vides, vēstures un kultūras mantojumu.

STARPPAŠVALDĪBU SADARBĪBA PASĀKUMU ORGANIZĒŠANĀ: TAROCENOROCK FESTIVĀLS

Tādi festivāli kā TAROCENOROCK, kas apvieno pašvaldību resursus, lai piesaistītu apmeklētājus visa gada garumā.

2 SEZONALITĀTES PĀRVALDĪBA

8 TŪRISMA DAŽĀDOŠANA

Prakses apraksts

Borgotaro tiek uzskatīta par Valtaro ielejas galvaspilsētu. Tāpēc tā uztur kontaktus un cieši sadarbojas ar tuvējām pilsētām. Lielisks piemērs šādam komandas darbam ir TAROCENOROCK FESTIVĀLS. Šis pasākums aizsākās 2022. gadā un ar katru gadu ir kļuvis arvien populārāks. Katru gadu viņi cenšas iesaistīt vairāk tuvāko pilsētu un teritoriju.

Šis festivāls ir daļa no “Musica in Castello” vasaras kultūras cikla ar bezmaksas ieeju, kas tika izveidots 2003. gadā ar vēlmi veicināt mūzikas, mākslas, kultūras, teātra, komēdijas un dejas pasākumus ar bezmaksas ieeju. Pateicoties vienotai komunikācijai, pat mikro galamērķiem tiek nodrošināta ievērojama atpazīstamība visā reģionā, kuru skar šis pasākums.

Nepieciešamais laiks

Februārī un martā pašvaldības, mākslinieciskā vadība un visi iesaistītie dalībnieki tiekas, lai noteiktu budžetu, apzinātu māksliniekus un izveidotu kopīgu un saskaņotu programmu.
Konkrētajā Valtaro gadījumā jāatzīmē arī labdarības faktoru: pateicoties vietējās ugunsdzēsēju brigādes palīdzībai, kas ir apņēmusies sniegt konkrētu palīdzību atsevišķiem vakariem, ir veikti vairāki ziedojumi ugunsdzēsēju brigādei un vietējam ugunsdzēsēju depo. Vēl viens pozitīvs aspekts ir tas, ka, lai pēc iespējas vairāk popularizētu pasākumus un ciklu kopumā, ir jāizveido Instagram lapa, kurā tiktu atspoguļoti šie pasākumi, mākslinieki un to popularizēšana. Pozitīvs ieguldījums pasākuma atpazīstamības, līdzdalības un intereses palielināšanā.

Nepieciešamie resursi

Līdz šim festivālā faktiski ir iesaistījušās arī kaimiņu Val Ceno pašvaldības, kas liecina par to, ka pasākums un, plašākā nozīmē, pašvaldību sadarbība darbojas un attīstās. Bardi, Compiano, Borgo Val di Taro un Bedonia - tās ir iesaistītās pašvaldības, kuru mērķis ir vidēja termiņa sadarbība un koordinēta plānošana. Šo darbību finansē iesaistītās pašvaldības, kā arī no iepriekšējo gadu un no iepriekšējā festivāla organizēšanā gūtās peļņas.

Prakses īstenošanā iesaistītie dalībnieki

Organizēšanā ir iesaistīti domes deputāti, mākslinieciskā vadība un, jo īpaši, visi loģistikā iesaistītie operatori un tehniskie darbinieki. Dažos gadījumos domnieki sadarbojas tiešā veidā ar mēriem un policijas spēkiem.

Prakses rezultāti / ietekme

Ekonomiskā ietekme ir ievērojama. Esošie pasākumu vakari pulcē daudz mērķtiecīgas, kvalitatīvas auditorijas. Pateicoties lielākam skatītāju pieplūdumam, ieguvēji ir arī bāri un restorāni.

Pārņemšanas potenciāls

Potenciāls, lai šādu pasākumu pārņemtu un īstenotu citur, ir ļoti liels, jo šo sadarbības metodoloģiju ir iespējams piemērot katram pasākuma veidam. Šīs iniciatīvas veiksmes faktors ir ciešā sadarbība ar kaimiņu pašvaldībām, kurā ļoti būtisks ir padziļināts dialogs.

Ilgtspējīgas attīstības svarīgāko vajadzību apzināšana

Projektā tika apzinātas vairākas svarīgas jomas, kas palīdz veicināt galamērķu ilgtspējīgu attīstību:

- **Kapacitātes un izaugsmes līdzsvarošana:** Īstenojot ilgtspējīgas prakses, kas novērš tūrisma darbību izraisītu sociālo un vides degradāciju.
- **Kopienas virzīts tūrisms:** Veidojot iespējas vietējiem iedzīvotājiem piedalīties tūrisma aktivitātēs, stiprinot kultūras identitāti.
- **Infrastruktūras uzlabošana:** Ieguldot atkritumu apsaimniekošanā, transportā un mājokļos, lai ilgtspējīgi uzņemtu tūristus, nepārslogojot vietējos resursus.
- **Sezonalitātes problēmu risināšana:** Pārraugot un pārvaldot tūrismu, lai novērstu pārmērīgu tūristu plūsmu un resursu noslodzi intensīvajos mēnešos.
- **Atbalsts ilgtspējīgā tūrisma iespējām:** Sekmējot ekotūrismu, kultūras tūrismu un labjūtības tūrismu kā alternatīvas masu tūrisma aktivitātēm.

SECINĀJUMI

Mikro galamērķi nav “viens kopums”, tādēļ daudzie mikro galamērķi radīs šķietami daudz specifisku izaicinājumu. Tie rodas vietās, kur plaisa starp pārvaldību un intervenci ir vislielākā. Tas palielina bezpalīdzības sajūtu no mikro galamērķu skatpunkta un bezcerības sajūtu no pārvaldības viedokļa.
Tomēr labās prakses piemēri liecina, ka, iesaistot reģiona un pašvaldības vietējo sabiedrību, šos izaicinājumus var risināt tā, lai ne tikai mazinātu tūrisma negatīvo ietekmi, bet arī stiprinātu piederības sajūtu vietai, kultūras tradīcijas, vidi un dzīves apstākļus. Labā prakse liecina, ka, iesaistot vietējo kopienu, tūrisma problēmas var atrisināt.
Un papildu ieguvums ir arī tūristi. Galvenais ir tas, ka nav ātru risinājumu. Lai uzlabotu vietas vides, sociālos un ekonomiskos aspektus, ir nepieciešams laiks, lai risinājumi būtu ilgtspējīgi.
Ja mikro galamērķis pastāvīgi pārsniedz savu kapacitāti, ir ļoti maz iespēju izmantot ieguvumus, jo visa uzmanība ir vērsta uz negatīvās ietekmes samazināšanu līdz minimumam. To vēl vairāk sarežģī fakts, ka kapacitāte nav objektīvi pārbaudāms skaitlis, bet gan kaut kas tāds, kas balstās uz vietējās kopienas pieredzi. Tūrisma negatīvā ietekme vienmēr pastāv, bet, ja mikro galamērķis funkcionē nedaudz zem noslogojuma robežas, tad ir vieglāk izmantot arī vides, sociālos un ekonomiskos ieguvumus, tādējādi uzlabojot vietējo iedzīvotāju pieredzi šajā procesā.
Projektā ir apzināti daži galvenie rādītāji, kas ietekmē dzīves pieredzi, un tos var iekļaut, lai informētu par nozares stratēģijas izstrādi atbildīgās puses, kā arī piedāvātu no jauna definētus un detalizētākus panākumu rādītājus.

Desmit galvenās jomas palīdz reģionu, pašvaldību un GPO (galamērķa pārvaldības organizācijas) dalībniekiem plānot īstermiņa un ilgtermiņa darbību. Lai darbotos šajās jomās, dažādām organizācijām ir jāsadarbojas visos līmeņos (stratēģiskajā, taktiskajā un operatīvajā). Plānošanas procesā ir svarīgi iekļaut mikro galamērķa viedokli un unikālo raksturu.

1. Pielikums
Katra partnera vietējā MIST semināra Pārskati

Halande

DATUMS UN VIETA
2024. gada 10. jūnijs, Falkenberga Strandbāde.
IESAISTĪTO PUŠU IZVĒLE
Seminārā galvenā uzmanība tika pievērsta mikro galamērķa perspektīvai. Mēs uzaicinājām Halandes sešu pašvaldību GPO pārstāvjus, kuriem savukārt lūdzām pieaicināt pārstāvjus no saviem mikro galamērķiem. Šajā seminārā piedalījās 8 dažādu galamērķu pārstāvji, kā arī GPO pārstāvji no četrām pašvaldībām.
METODE
Divu stundu seminārs ar diskusijām mazākās grupās un galveno secinājumu apkopošanu kopējā grupā.
PROGRAMMA
Iepazīšanās Īss ieskats par "Visit Halland" un projektu. Ikvienam tiek dota iespēja iepazīstināt ar sevi. Kuru mikro galamērķi viņi pārstāv un kas ir labākais viņu galamērķi? **1. daļa: Mikro galamērķa redzējums.** • Mikro galamērķu attīstības redzējums no paša mikro galamērķa puses. Kādas ir lietas, ko mēs kā reģionāls spēlētājs nedrīkstam aizmirst? • Īsa kafijas pauze. **2. daļa: Izaicinājumi un iespējas.** • Ar kādiem konkrētiem izaicinājumiem jūs saskaraties savā mikro galamērķi? • Kādas iespējas jūs saskatāt sava galamērķa attīstībā?
IESAISTĪTO PUŠU META ANALĪZE
1. Kādas metodes mēs izmantojam, lai sadarbotos ar ieinteresētajām pusēm? • Diskusijas grupās. 2. **Kādas metodes mēs izmantojam, lai apkopotu viņu viedokli?** • Uzklausot viņu domas un diskutējot, pierakstot piezīmes. 3. **Kādi jautājumi radās, ko jūs cerējāt sagaidīt?** • Mārketings un zīmolvedība. • Resursu (laika un naudas) trūkums. • Izaicinājumi sadarbībā. Dažādi viedokļi par to, kā lietas būtu jādara, dažādi viedokļi par to, kā attīstīt vietas. • Problēmas saskarsmē ar pašvaldību. 4. **Kādi jautājumi radās, kurus jūs nebijāt gaidījuši?** • Šoreiz diskusiju laikā nekādi īsti pārsteigumi neradās.

IESAISTĪTO PUŠU PAMATJAUTĀJUMI (PUŠU VIEDOKĻU APKOPOJUMS)

1. Kas ir labākais mūsu mikro galamērķī?

- Mēs neesam veikuši piezīmes attiecībā uz šo jautājumu. Tas bija vairāk kā ievads, lai iepazītos utt.

2. Kā tūrisms ietekmē ikdienas dzīvi mūsu mikro galamērķī?

Šo jautājumu mēs nepārrunājām tieši, tomēr tas tika daļēji apskatīts citos pārrunātajos jautājumos, proti:

- Mikro galamērķu skatījums uz mikro galamērķu attīstību. Kādas ir lietas, ko mēs kā reģionālā ieinteresētā puse nedrīkstam aizmirst.
- Ar kādām īpašām problēmām jūs saskaraties savā mikro galamērķī?
- Kādas iespējas jūs saskatāt sava mikro galamērķa attīstībā?

3. Kopsavilkums: "Lietas, par kurām nedrīkstam aizmirst"

- Galvenā loma ir asociācijām un bezpeļņas organizācijām, taču salīdzinājumā ar uzņēmumiem tās darbojas atšķirīgā tempā.
- Daudziem, kas ir iesaistīti klasteru darbībā, ir cits, pilna laika darbs. Laika un enerģijas ne vienmēr pietiek.
- Attīstību dažkārt kavē pašvaldību robežas un birokrātija.
- Svarīgs ir līdzsvars starp ekonomisko un sociālo attīstību.
- Saglabāt vietas unikālās īpašības un kultūras mantojumu.
- Nepieciešams efektīvs mārketings un esošo tīklu izmantošana.
- Ir cilvēki, kuri baidās no attīstības un nevēlas attīstīties.
- Cieņa pret visiem: jārada iespēja attīstīties gan maziem, gan lieliem uzņēmumiem.
- Svarīga ir vietējā līmeņa perspektīva. Svarīga sabiedrības zinātkāre. Mēs nedrīkstam ienākt kā reģions vai pašvaldība un pārņemt varu un atņemt radošumu vai apņemšanos.
- Izmantot esošos tīklus, veidojot projektus no pašvaldības un reģiona perspektīvas. Kas jau darbojas? Neveidojiet jaunas grupas.
- Pielāgoti risinājumi: Mikro galamērķos nedarbosies princips 'visiem viens'. Ir nepieciešams individuāli izstrādāt katra mikro reģiona ilgtspējīgas attīstības veidus. Atrodiet risinājumu konkrētajam galamērķim.

4. Ar kādām problēmām jūs saskaraties savā mikro galamērķī?

- a. Laika un cilvēkresursu trūkums: Grūti atrast brīvprātīgos un uzturēt iesaisti. Nepieciešamība pēc projektu vadītājiem.
- b. Finanšu resursu trūkums: Reklāma vietējā un starptautiskā mērogā ir izaicinājums mazām organizācijām.
- c. Grūtības sadarbības meklējumos: Grūti atrast sadarbības partnerus.
- d. Sezonas pagarināšana: Kā to izdarīt un iesaistīt citus?
- e. Vietas attīstība: Ar ko sākt? Ar ko sazināties?

5. Aprakstiet kādu izaicinājuma risinājumu, ar kuru jūs lepojaties.

Šo jautājumu mēs nepārrunājām tieši, tomēr mēs apspriedām iespējas, kas saistītas ar mikro galamērķa attīstību:

- Kopsavilkums: “Iespējas”
- Sadarbība un zināšanu apmaiņa: Starp galamērķiem, lai sinhronizētu centienus un kopīgi darbotos, ja katrs atsevišķi ir pārāk mazs.
- Sadarbība: Biežas tikšanās starp klasteriem Halandē. Uzklausīt vietējos iedzīvotājus.
- Uzslavēt kopienas iesaisti: Pasākumi priekš uzņēmumiem, lai atzīmētu viņu ieguldījumu un radītu kopīgu virzienu.
- Vieta arī jaunpienācējiem (jauniešu papildspēki).
- Veidojot klasterus, jūs varat iegūt iespēju piesaistīt jaunus uzņēmējus.

Kvarnera

DATUMS UN VIETA
Aptauja tika nosūtīta 2024. gada 3. septembrī pēc klātienes semināra, kas notika 2024. gada 12. jūnijā ar Kvarnera reģiona tūrisma pārvalžu direktoriem. • Semināra laikā tika panākta vienošanās par to, kas tiks iekļauti aptaujā. • Aptaujas nosūtīšana un datu vākšana šādā veidā tika veikta tāpēc, ka tūrisma sezonas laikā mēs nevarējām organizēt klātienes semināru ar iesaistītajām pusēm, jo viņi visi bija ļoti aizņemti savā darbā. Atrašanās vieta: Kvarnera reģions, Horvātija
METODE
Pārskats ir balstīts uz aptauju, kas tika veikta desmit apdzīvotās vietās Kvarnera reģionā. Aptauja tika izplatīta elektroniski, apkopojot ieinteresēto pušu, kas pārstāv Krkas, Punatas, Loparas, Ičići, Čavli, Lovranas, Matuljas, Kraljevicas, Mali Lošiņas un Rabas pilsētas un pašvaldības, viedokļus.
IESAISTĪTO PUŠU IZVĒLE
Šajā analīzē ir iesaistīti vietējie pārstāvji, kas tiešā veidā nodarbojas ar tūrisma attiecīgajos mikro galamērķos (tūrisma pārvalžu locekļi kopā ar Ekomuzeja "Mošćenička Draga" pārstāvjiem, vietējo restorānu pārstāvji, Zero Waste iniciatīvas organizatori un privātie naktsmītņu pakalpojumu sniedzēji). Šīs personas tika izvēlētas, ņemot vērā viņu lomu tūrisma ietekmes uz vietējām kopienām pārraudzībā un viņu atbildību par ilgtspējīgas tūrisma prakses veicināšanu.
IESAISTĪTO PUŠU META ANALĪZE
1. Kādas metodes mēs izmantojam, lai sadarbotos ar iesaistītajiem dalībniekiem? Galvenā metode bija elektroniska aptauja. Tas deva iespēju tūrisma pārvaldēm atspoguļot konkrētas problēmas un iespējas savās teritorijās. Ieinteresētās puses tika aicinātas sniegt savu viedokli par tūrisma ietekmi uz vidi, ekonomiku un vietējo kultūru. Brīvās formas atbildes mudināja ieinteresētās puses izteikt savas domas par ilgtspējīgu attīstību un ar tūrismu saistītām problēmām. **2. Kādas metodes mēs izmantojam, lai apkopotu viedokļus?** Atsauksmes tika vāktas, izmantojot strukturētas aptaujas, kuru mērķis bija apkopot gan kvalitatīvus, gan kvantitatīvus datus. Aptaujā tika iekļauti deviņi atvērti jautājumi, kas aptvēra dažādus tūrisma aspektus, tostarp tā ietekmi uz vietējo sabiedrību, ar ilgtspējību saistītās problēmas un īstenoto praksi, lai ilgtspējīgi pārvaldītu tūrismu. **3. Kādi iepriekš sagaidāmi jautājumi tika uzdoti?** Daži no sagaidāmajiem jautājumiem, kas radās, bija šādi: • Pārblīvētība un infrastruktūras noslodze: Daudzas ieinteresētās puses norādīja uz bažām par lielo tūristu skaitu, jo īpaši sezonas pīķa laikā, kas rada slodzi vietējai infrastruktūrai (piemēram, ūdensapgādei, atkritumu apsaimniekošanai un transportam). • Vides degradācija: Loparas un Punatas tūrisma pārvaldes izvirzīja jautājumus par ietekmi uz vidi, piemēram, piesārņojumu un bioloģiskās daudzveidības samazināšanos, kas tika uzskatīti par vienu no galvenajām problēmām. • Pārmērīga apbūve un “apartmentizācija”: Nekontrolēta apbūve un vietējo mājokļu pārveidošana par tūristu mītnēm tika minēta kā izplatīta problēma vairumā galamērķu.

4. Kādas iepriekš neparedzēti jautājumi tika atklāti?
Starp negaidītiem jautājumiem, kas parādījās, bija šādi:

- Saskaņotu stratēģiju trūkums: Dažas tūrisma pārvaldes (piemēram, Punata un Matulji) norādīja, ka, lai gan ir izstrādāti stratēģiskie dokumenti, bieži vien šos plānus neizdodas efektīvi īstenot. Kā būtisks šķērslis ilgtspējīgam tūrismam tika minēts arī koordinācijas trūkums starp iesaistītajiem dalībniekiem.
- Nepieciešamība vairāk iesaistīt vietējos iedzīvotājus: Vairākas tūrisma pārvaldes, tostarp Ičići un Matulji, norādīja uz nepieciešamību vairāk iesaistīt vietējās kopienas ar tūrisma attīstību saistīto lēmumu pieņemšanas procesos. Tās pauda bažas, ka, veidojot tūrisma politiku, ne vienmēr tiek ņemti vērā vietējie iedzīvotāji.

Liepāja

DATUMS UN VIETA
28. augusts, 11. septembris. Liepājas pilsētas dome
METODE
Individuālās intervijas
IESAISTĪTO PUŠU IZVĒLE
Tika izraudzītas 6 ieinteresētās puses, kas pārstāv: a) Nacionālā līmeņa partneris - Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra (valsts organizācija) b) Reģionālā līmeņa partneris - Kurzemes tūrisma asociācija (bezpeļņas organizācija) c) Pašvaldības līmeņa partneris - Liepājas pilsētas Centrālā administrācija (pilsētas pašvaldība). d) 2027. gada Eiropas kultūras galvaspilsēta - nodibinājums “Liepāja 2027” e) Bezpeļņas biedrības līmenis - vietējo kultūras vietu kopiena “Liepāja Music” (SIA) f) Tūrisma uzņēmējs - lielākā viesnīca, 5 zvaigžņu viesnīcu tīkls “Promenade Hotel” un “Art Hotel Roma”.
IESAISTĪTO PUŠU META ANALĪZE
1. Kādas metodes mēs izmantojam, lai uzrunātu ieinteresētos dalībniekus? Regulāras ideju ģenerēšanas un pieredzes apmaiņas tikšanās. **2. Kādas metodes mēs izmantojam, lai apkopotu viņu viedokli?** Uzklausot visas idejas par ilgtspējīga tūrisma galamērķa stratēģijas vadlīnijām, apkopojot to, kas sakrīt starp ieinteresētajām pusēm, un to, kas nesakrīt un kāpēc. **3. Kādi jautājumi radās, ko jūs gaidījāt?** Sezonalitāte ir galvenais izaicinājums, kā arī uzņēmēju sadarbība. Nesakārtota dzīvokļu likumdošana, dažādi nelegālie veidi kā piedāvā mājokļus tūristiem. **4. Kādi jautājumi radās, ko jūs negaidījāt?** Nav iespējams nokļūt galamērķī ilgtspējīgā veidā, jo neviens no transporta veidiem nav klimatneitrāls.
IESAISTĪTO PUŠU PAMATJAUTĀJUMI (PUŠU VIEDOKĻU APKOPOJUMS)
1. **Kas ir labākais mūsu mikro galamērķī?** 2. **Kā tūrisms ietekmē ikdienas dzīvi mūsu mikro galamērķī?** 3. **Ar kādām problēmām jūs saskaraties savā mikro galamērķī?** 4. **Aprakstiet problēmas risinājumu, ar kuru jūs lepojaties.**

Kārlis Beihmanis, projektu vadītājs (klimata pārmaiņu un energoefektivitātes jautājumi), Liepājas Centrālā administrācija.

1. Atzinīgi vērtēju pasākumu un ēdināšanas iespēju daudzveidību, kā arī mierīgo atmosfēru bez lieliem sastrēgumiem un cilvēku pūļiem.

2. Rosīgā vide iedvesmo tūristus vairāk iesaistīties un uzlabo viņu komfortu un atpūtu.

3. Mani uztrauc sezonalitātes ietekme un neērtības, kas saistītas ar pārvietošanos ar automašīnu.

4. Priecājos par velosipēdu koplietošanas pakalpojuma ieviešanu pilsētā.

Irita Kalēja, vietējo kultūras vietu kopienu valdes locekle SIA " Liepāja Music".

1. Pietiekami daudzveidīgs kultūras piedāvājums, kas ietver gan lielas koncertzāles, gan nelielas privātās telpas, kurās tiek piedāvāta akadēmiskā, džeza, pop, rokmūzika un alternatīvā mūzika. Pilsētā ir koša un stilistiski atšķirīga ielu māksla - sienas gleznojumi, kas ļauj izstaigāt un iepazīt pilsētu no dažādiem vēsturiskiem un mūsdienu skatupunktiem. Protams, pludmale, kas vasaras sezonā ne tikai valdzina ar savu skaisto dabu, bet arī ļauj izbaudīt tās dažādās kafejnīcas. Šeit var just ciešu smibiozi starp vēsturisko un mūsdienīgo. Liepāja piedāvā plašu aktīvās atpūtas un kultūras dzīves piedāvājumu klāstu.

2. Tas ir neapšaubāms ieguldījums un izaugsme vietējai ekonomikai, dzinējspēks uzņēmēju attīstībai, ieviest jaunus pakalpojumus un piedāvājumus. Ieguvēji ir gan vietējie iedzīvotāji, gan pilsētas viesi.

3. Kā piesaistīt un noturēt tūristus uzturēties Liepājā ārpus sezonas, uz vairākām dienām. Pieļauju, ka katrā izklaides, viesmīlības, atpūtas un kultūras objektā būtu jāizvieto informatīvie bukleti, kuros tūrists, Liepājas viesis un vietējais iedzīvotājs varētu iegūt aktuālu un interesantu informāciju. Mēs paši visu nezinām, tāpēc nevaram pilnībā informēt cilvēkus. SADARBĪBA! Tas ir galvenais atslēgas vārds.

4. Uzdevums ir piedāvāt tik plašu un daudzveidīgu programmu visa gada garumā, lai cilvēki gribētu atbraukt uz Liepāju atkal un atkal un ieteiktu to tiem, kas Liepājā vēl nav bijuši. Vasarā tā nav problēma, izaicinājumi rodas rudenī, ziemā un pavasarī. Risinājums? Sēdināt visus tūrisma uzņēmējus pie viena galda, vienoties par tūrisma paku veidošanu un to piedāvājumu viesiem. Jā, pastāv riski, sākotnējā posmā tas ne vienmēr ir rentabli, bet ilgtermiņā tas var atmaksāties. Gan viesmīlības, gan atpūtas pakalpojumu sniedzējiem ir jāspēj vienoties. Katram no mums ir ko dot, bet mums pietrūkts saliedētības. Iespējams, nav bijis gribas un vajadzības. Pašlaik, manuprāt, mēs esam pārāk sadrumstaloti gan kultūras, gan visās citās jomās. Un vēl, būtu forši ja katra vieta, kas ir kaut kādā merā saistīta ar tūrismu, spētu atrast savu "ipašo rozīnīti", kas pārsteigtu, piesaistītu un noturētu mērķauditoriju.

Inese Židele, vietējās ķēdes dizaina 5 zvaigžņu viesnīcu "Promenade Hotel" un "Art Hotel Roma" ģenerāldirektore.

1. Tūrisma produktu kombinācija: Cilvēki (kuri mīl savu pilsētu un rada iespējas to parādīt citiem), kultūra (teātri; koncertzāles; muzeji, galerijas, radošās telpas), sports (visa veida sporta aktivitātes), daba (parki, pludmale, ezers, dabas māja), arhitektūra (pilsētas arhitektūra, Karosta, moli, fortifikācijas sistēmas), virtuve (no vienkāršiem ēdieniem līdz gardēžu maltīties un dažādiem tirdziņiem), uzņēmējdarbība (biznesa vides pastāvēšana, pieejamība un attīstība) - tie visi viens otru papildina un, pateicoties daudzām saiknēm, tos var apvienot dažādās mērķgrupās , gan atpūtai, gan izaicinājumiem, gan sportam, gan izglītojošām aktivitātēm un radošumam...

2. Tūrisms pozitīvi ietekmē dzīvi Liepājā. Svarīgi ir neizjaukt līdzsvaru starp tūrisma attīstību un masu pieplūdumu - gribētos, lai izdodas saglabāt līdzsvaru, kurā mēs kā uzņēmēji un liepājnieki ar prieku uzņemam tūristus tā, lai to pieplūdums neradītu mums negatīvu iespaidu.

3. Lielākais izaicinājums ir ziemas sezona - kā piesaistīt vairāk tūristu ziemas sezonā, kā veicināt tūrisma nozarē strādājošo produktivitāti un viņu interesi palikt pakalpojumu nozarē. Nesakārtota darba likumdošana.

Katru gadu šīs darba likumdošanas nianses arvien vairāk ietekmē uzņēmuma darbību. Neorganizēta dzīvokļu izīrēšana tūrisma vajadzībām, kas rada negodīgu konkurenci. Pašvaldības pieeja dažādu situāciju risināšanā, kas neņem vērā tūrisma uzņēmumu vajadzības, bet rīkojas saskaņā ar saviem noteikumiem. Skatoties no globālā skatupunkta, mēs esam drošs galamērķis. Bet šobrīd ir arī tādi tūristi, kuriem šeit šķiet ne pārāk droši.

4. Manuprāt, lielākā problēma ir infrastruktūras neizmantošana tūrisma vajadzībām. Piemēram, lidosta ir, bet lidmašīnas nelido, osta ir, bet tā nav pietiekami attīstīta pasažieru vajadzībām, dzelzceļš ir, bet vilcieni kursē ļoti reti.

Inta Šoriņa, nodibinājuma "Liepāja 2027" - Eiropas kultūras galvaspilsēta 2027. gadā - valdes priekšsēdētāja.

1. Kvalitatīva daba, viesmīlība un kultūras piedāvājums jebkurā gadalaikā.

2. Atkarībā no sezonas. Vasaras brīvdienās viesu klātbūtne ir izteiktāka ielās, restorānos, tūrisma objektos; citās sezonās izteiktāks ir kultūras tūrisms, korporatīvais segments. Attīstoties aktīvai viesmīlības nozarei, pieaug ekonomiskās izaugsmes iespējas, sadarbības tīkla paplašināšanās, noslogotība, transporta savienojumu attīstība ar citiem galamērķiem. Tūrisms var arī stiprināt kopējo pilsētas zīmolu, kas piesaista profesionāļus, potenciālos iedzīvotājus, dažādus partnerus citās nozarēs. Tomēr var būt arī pretēja situācija: samazinoties cilvēku un naudas apgrozījumam, izaicinājums ir viesmīlības, transporta savienojumu u. c. nozarēs.

3. Nodokļu slogs (augsts PVN), darbaspēka un cilvēkresursu trūkums, sezonalitāte.

4. Lielākie izaicinājumi ir saistīti ar nacionālā līmeņa problēmu risināšanu: transporta savienojamība, kas jārisina valsts līmenī - jāpalielina dzelzceļa, gaisa satiksme, jāveido savienojumi ar Klaipēdas, Palangas lidostu. Tāpat arī stiprināt sadarbību ar nacionālā līmeņa mārketinga kampaņas īstenotāju - Latvijas Investīciju attīstības aģentūru, nodrošinot pilsētas informācijas iekļaušanu dažādos mārketinga pasākumos. Tūrisma nozares pilnveidošana - risinājumi tūrisma apartamentu legalizācijai, PVN samazināšana ēdināšanas nozarē u.c. Protams, svarīga ir arī iekšējā komunikācija - informācijas aprite viesmīlības jomā, komunikācija ar lielo pasākumu, pasākumu kalendāra uzturētājiem utt.

Ingrīda Šmuškova, Kurzemes tūrisma asociācijas valdes priekšsēdētāja

1. Pilsētas pašvaldība un publiskais sektors strādā, lai piesaistītu cilvēkus - ne tikai liepājnieku labā, bet arī lai piesaistītu gan Latvijas, gan ārvalstu viesus - gan vienas dienas apmeklētājus (uz koncertu vai teātri vakarā), gan nakšņotājus (teātris vakarā = muzejs nākamajā rītā). Šī ir divvirzienu darbība - gan tūrismā, gan investīciju piesaistē, gan otrādi. Taču citās pilsētās Latvijā tas tā īsti nav. Vai arī Liepāja ir laba sabiedrisko attiecību jomā. Un, protams, ir daudz piedāvājumu, ko izmantot - gan redzēt, gan darīt, gan aktīvi, gan intelektuāli. Ir pietiekami daudz pakalpojumu - gan kvantitātes, gan kvalitātes ziņā.

2. Manuprāt, pozitīvi. Un to dažu lielo pasākumu laikā, kad pilsētā viss kaut kas notiek paralelēli un vērojama pārāk liela noslodze - tā ir īstermiņa parādība, kas savukārt dod iespēju piepelnīties arī uzņēmējiem, kas darbojas ārpus pilsētas.

3. Neesmu pilsētas tūrisma uzņēmējs, bet domāju, ka Liepājas uzņēmējam nevajadzētu mēģināt 'kā lētāk' (lai gan tas nav slikti, protams), bet jābūt modrībā un ar kvalitatīvu, aktuālu piedāvājumu. Jāuzmanās no rutīnas - tā var ļoti iegriezt. Šodien jūs varat būt virsotnē, rīt varat krist bezdibenī.

4. Eiropas mērogā Liepāja ir neliels tūrisma galamērķis. Latvijas mērogā es gan tā netiektu. Izaicinājums ir loģistika un transports. Ja vien to varētu pilnveidot - uzlabot lidostas un ostas darbību, tad arī ar starptautisko tūrismu viss būtu kārtībā.

Kristīne Mickāne, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras vecākā projektu vadītāja
1. Liepāja ir ļoti ietilpīgs galamērķis ar plašu un daudzveidīgu tūrisma piedāvājumu, sākot ar milzīgo pludmali ar visu tās infrastruktūru, kas piemērota dažāda vecuma un vajadzību ceļotājiem, un beidzdot ar bagātīgāko reģionālo kultūras piedāvājumu (teātris, koncertzāle, galerijas, festivāli, sporta pasākumi utt...).
Liepāja ir brīnišķīga, jo var piedāvāt gan īsas pilsētas brīvdienas ar kvalitatīvu gastronomisko un kultūras piedāvājumu dažu dienu braucieniem, kuru pamatā ir pasākumu tūrisms (festivāli, koncerti, izrādes, sporta pasākumi), gan ilgākas brīvdienas, aptverot visu reģionu.
2. Manuprāt, šobrīd tūrismam ir tikai pozitīva ietekme, jo tas vēl nav sasniedzis masu tūrisma apmērus un pozitīvi ietekmē ekonomiku un nodarbinātību.
3. Manuprāt, viens no lielākajiem izaicinājumiem Liepājā ir sabalansēt noslogotību visa gada garumā, kā arī veicināt dažādību ceļojumu tirgū, lai samazinātu Lietuvas tūrisma īpatsvaru. Otrais - novērst, ka reģiona īpašumi, un te es nerunāju tikai par Liepāju, turpinātu nonākt ārzemnieku rokās, kuri tos izmanto īslaicīgi, kā vasarnīcas u. c., bet nenodrošina stabilu un regulāru ekonomisko pienesumu vietējai ekonomikai ne nodokļu, ne darbaspēka veidā.
4. Protams, visa mūsu reģiona galvenā problēma ir tūrisma nesezona. Ja vien būtu kāds vienkāršs risinājums, tas noteikti jau būtu ieviests. Saprotams, ka tūrisma veicināšana nesezonā, bez ziemas tūrisma infrastruktūras, nav viegls uzdevums, un kā vienīgo risinājumu es redzu, ka Liepājai mērķtiecīgi jāturpina iesāktais kurss, veicinot kultūras tūrisma attīstību.

Borgotaro

DATUMS UN VIETA
25/07/2024, Borgotaro pašvaldība
METODE
uz vietas
IESAISTĪTO PUŠU IZVĒLE
Atlase notika sadarbībā ar asociēto partneri - Borgotaro pašvaldību, kas izvēlējās tematus, kurus uzskatīja par vispiemērotākajiem, ņemot vērā pieredzi, zināšanas par teritoriju un interesi par ilgtspējīga tūrisma attīstības tēmu Borgotaro.
IESAISTĪTO PUŠU META ANALĪZE
1. Kādas metodes mēs izmantojam, lai iesaistītu ieinteresētās ieinteresētās puses? Mēs iesaistījām viņus īpašās fokusgrupās, lai apzinātu ārpus Borgotaro īstenoto tūrisma iniciatīvu izaicinājumus, iespējas un dinamiku. **2. Kādas metodes mēs izmantojam, lai apkopotu viņu viedokli?** Semināra laikā mēs mudinājām dalībniekus uz diskusijām 5 cilvēku grupās, kā arī izmantojām plakātus un Power Point prezentāciju. Dalībnieki izlasīja prezentācijā redzamo jautājumu, uzsāka diskusiju savā starpā, rakstot atbildes uz plakātiem, un pēc tam viņu deleģētais pārstāvis informēja pārējos par to, kas tika apspriests grupā. **3. Kādi jautājumi radās, ko jūs gaidījāt?** Starp būtiskākajiem aspektiem, kas tika prognozēti un vēlāk apstiprinājās tikšanās laikā, bija jautājumi, kas saistīti ar transportu, kurš neatvieglo nokļūšanu, kā arī ar saliedētību un vienota mērķa trūkumu, kas joprojām ir tikai sākuma stadijā. Šis otrais aspekts, mūsuprāt, ir galvenais izaicinājums.

4. Kādi jautājumi radās, kurus jūs negaidījāt?
Viens no būtiskākajiem aspektiem, ko mēs negaidījām, bija ne tikai kolektīva, bet arī atsevišķu dalībnieku sarežģītā menedžmenta nodrošināšana tajos periodos, ko sauc par 'overbooking' jeb pārāk liels rezervēto vietu skaits. Turklāt no diskusijām radās jautājums un no tā izrietošais mērķis pārveidot "hit and run" (t.s. "ātrīšu tūristu") tūrismu, kas saistīts, piemēram, ar sēņošanu, par vismaz vienas nakts uzturēšanos, lai aktivizētu visu viesmīlības un saistīto tūrisma pakalpojumu ķēdi.

IESAISTĪTO PUŠU PAMATJAUTĀJUMI (PUŠU VIEDOKĻU APKOPOJUMS)

1. Kas ir labākais mūsu mikro galamērķī?
Borgotaro ir labāki transporta savienojumi nekā citās pilsētās, jo Borgotaro atrodas stratēģiski izdevīgā vietā (t. i., Borgotaro atrodas uz trīs reģionu - Ligūrijas, Toskānas un Emīlijas-Romanjas - robežas), un tas atrodas nelielā attālumā no Vidusjūras. Tā kā tas ir pierobežas apgabals, to ietekmē trīs dažādu reģionu (Ligūrijas, Toskānas un Emīlijas-Romanjas) kultūras, vēstures un kulinārijas īpatnības. Salīdzinot ar kaimiņu pašvaldībām, transporta sistēma ir lieliska, jo Borgotaro ir vienīgā pašvaldība, kurai ir piekļuve automaģistrālei un dzelzceļa stacija. Ar kalniem saistītais tūrisma piedāvājums ir pieejams visu kategoriju tūristiem, ne tikai kalnu profesionāļiem;

pasākumi tiek organizēti visa gada garumā; AĢIN produktu, piemēram, IGP sēņu (Borgotaro ir šo baraviku sēņu dzimtene), ražošana un pārdošana piesaista tūristus no visas Itālijas Borgotaro sēņu gadatirgus laikā. Tas ir arī svētceļojumu un reliģiskā tūrisma galamērķis.

2. Kā tūrisms ietekmē ikdienas dzīvi mūsu mikro galamērķī?
Pozitīvā ietekme: teritorijas labklājības (ieņēmumu) pieaugums un darbavietu skaita palielināšanās, pateicoties tūrismam, ir izdevies saglabāt un uzlabot Borgotaro vēsturisko un kultūras mantojumu: ir atgūtas un tūrisma vajadzībām pārveidotas neizmantotās ēkas; ir izdevies arī iedvest jaunu dzīvību mazajos ciematiņos; ir motivācija vēl vairāk rūpēties un stāstīt par Borgotaro vēsturisko un kultūras mantojumu.

Negatīvā ietekme: atmosfēras un vides piesārņojuma palielināšanās, jo īpaši tūristu pieplūduma laikā; t.s. "ātrīšu" tūrisms (vienas dienas ceļotāji, kas neizmanto neko no vietējā tūrisma un pakalpojumu klāsta); t.s. "laupīšanas" tūrisms: tūristi ielejā ierodas tikai sēņu meklējumos, lai tās salasītu un aizvestu, neradot nekādu ekonomisko ietekmi uz vietējiem tūrisma operatoriem; sezonālais tūrisms, t.i. vasarā un sēņu sezonas laikā; palielināta satiksme; palielināts slogs pašvaldībai, kas ir spiesta piedāvāt vairāk pakalpojumu, lai apmierinātu iedzīvotāju un tūristu vajadzības, bet tas viss uz iedzīvotāju rēķina, kuri redz nodokļu pieaugumu - piemēram, vairāk atkritumu un līdz ar to vairāk operatoru, kas vāc atkritumus) nekustamā īpašuma dezorganizācija, jo cilvēki vienkārši nezina kur var atrast vietas, vāja teritorijas popularizēšana ar sociālo mediju starpniecību, tūrisma reklamēšana bieži paļaujas uz neuzticamiem influenceriem, kuri potenciālajiem tūristiem sniedz nepareizu informāciju.

3. Nosauciet dažas no problēmām, ar kurām jūs saskaraties savā mikro galamērķī?
Tūristu plūsma ir liela tikai vasarā un sēņu sezonā: izaicinājums ir piesaistīt tūristus 365 dienas gadā; tūrisma operatori nesadarbojas savā starpā un ar pašvaldības iniciatīvām;

tie nekvalitatīvi uzņem tūristus; nav sadarbības starp Borgotaro un citām pašvaldībām ielejā; trūkst stratēģiskās partnerības ar privāto sektoru; tūristu lojalitāte: tūrists ir apmierināts un pēc tam atgriežas; tūristiem pieejamo naktsmītņu skaita palielināšana kopā ar tūrisma aktivitātēm;Iespējamie identificētie risinājumi: dažādot piedāvājumu: popularizēt ne tikai Borgotaro baraviku sēnes, ko vāc rudenī, bet arī citas sēņu sugas, kas ielejā sastopamas visu gadu; pārorientēt uzmanību no sēnēm uz citiem tūristu interesējošiem elementiem; sistematizēt piedāvājumu, kas saistīts ar ekskursijām un zināšanām par ielejas bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu (Ekomuzeja izveide), kas apkopotu visu tūrisma informāciju un virzītu
tūristus; tūrisma operatoru apmācība: izveidot operatīvus darba galdus ar mērķi uzlabot tūrisma piedāvājumu; palielināt uzņēmēju elastību, pagarinot restorānu un veikalu darba laiku; izveidot partālu par ieleju, kurā varētu apkopot visu informāciju par vietām, aktivitātēm un tūrisma pasākumiem ielejā; organizēt ne tikai gastronomiska, bet arī kultūrvēsturiska rakstura pasākumus (vēsturiskas rekonstrukcijas), izmantojot Borgotaro viduslaiku mantojumu.

4. Aprakstiet kāda izaicinājuma risinājumu, ar kuru jūs lepojaties.

Pēdējo gadu laikā Taro ielejas vietējās pašvaldības ir aktivizējušas sadarbību savā starpā. Tas ir ļāvis labāk koordinēt tūrisma nozares organizāciju un piedāvājumu. Šis ir tas ir aspekts, kas jāuzsver un jāuzskata par vēlamu sākumpunktu. Ja agrāk pašvaldības parasti strādāja patstāvīgi, tad pēdējos gados ir vērojama tendence raudzīties nākotnē ar vispārēju skatījumu. Tā 2022. gadā trijās pašvaldībās radās "Valtaro Rock" mūzikas festivāls, kuram šogad pievienojās arī Bardi pašvaldība, kas kļuva par "TAROCENOROCK" festivālu: festivālā uzstājās starptautiski viesi kā daļa no "Musica in Castello" pasākuma, kas aptver lielu daļu reģiona teritorijas.

Co-funded by
the European Union

MIST

MIKRO GALAMĒRĶU STIPRINĀŠANA ILGTSPĒJĪGĀ TŪRISMĀ

WWW.MIST-PROJECT.EU

VISITHALLAND.COM
Coastal Living

Liepāja

SVENSK
DESTINATIONS
UTVECKLING

TURISTIČKA ZAJEDNICA
KVARNERA
Raznolikost je lijepa

SERN